

Eesti finantsteenuste turg 30. juuni 2016 seisuga

Ülevaates on kajastatud Finantsinspektsiooni
järelvalve alla kuuluvate ettevõtete Eestis
osutatud teenused

Sisukord

1.	Finantsturu üldine areng	3
2.	Eraklientide jaotus teenuste kaupa	5
3.	Elukindlustus	6
	3.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	8
4.	Kahjukindlustus	9
	4.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	11
5.	Investeerimis- ja pensionifondid	14
6.	Teise pensionisamba väljamaksed	17
7.	Portfellivalitsemine	18
8.	Makseteenused	20
9.	Krediidiasutuste väljastatud laenud	21
10.	Krediidiandjate väljastatud laenud	26
11.	Hoiustamine	27

1. Finantsturu üldine areng

2016. aasta esimesel poolel olid arengusuunad Eesti finantsteenuste turul erinevad. Vabatahtlike pikemaajaliste säästmis- ja investeerimisteenuste kasv oli vähene, samas kui tarbimise¹ finantseerimiseks võetud teenuste maht kasvas jõudsalt.

Hoiuste koondjääk kasvas 2016. aasta esimesel poolel 3% ehk 458 miljoni euro võrra. See kasv toetus nõudmiseni ja üleööhoiustele (lisandus 805 miljonit eurot), eelkõige madalate intressimäärade tõttu. Tähtajaliste hoiuste jääk aga vähenes, 331 miljoni euro võrra. Hoiustesse oli 2016. aasta juuni lõpu seisuga paigutatud kokku 16 miljardit eurot.

Pankade laenuportfellide² koondjääk kasvas 2016. aasta esimesel poolel 3% ehk 0,6 miljardi euro võrra³. Juuni lõpu seisuga oli pankade laenuportfellide suuruseks 17,3 miljardit eurot. Uue teenusena on lisandunud krediidiandjate väljastatud laenud, mille maht oli juuni lõpus 0,7 miljardit eurot⁴.

Investeerimisteenuste valdkonnas on mahtude kasv aeglustunud. Erandiks on pensionifondid, mille koondvarade

maht kasvas esimese poolaastaga 9%, samas kui teiste Eestis registreeritud investeerimisfondide oma suurenes 3%. Investeeringud välisfondidesse⁵ aga vähenesid, poolaastaga 2%, ja muud investeeringud finantsinstrumentidesse kahanesid samuti, 5%. Individuaalportfellide koondmaht praktiliselt ei muutunud, kasvades vaid 1%.

Kokkuvõttes vähenes 2016. aasta esimesel poolel säästmisele ja investeerimisele suunatud finantsteenustesse – sh investeerimisfondid, pensionifondid, individuaalportfellid, muud finantsinstrumendid, tähtajalised ja säästuhoiused ning investeerimis- ja muud hoiused – paigutatud varade maht 4%, juuni lõpuks 9,3 miljardi euroni (2015. aasta lõpus oli 9,7 miljardit eurot⁶). Arvelduskontodel hoitavad vahendid kasvasid aga poolaastaga 7%, juuni lõpuks 12,8 miljardi euroni.

Kindlustusmaksete maht elukindlustuses vähenes 2016. aasta esimesel poolel 4% ja moodustas 41 miljonit eurot. Laekunud kindlustusmaksete maht kahjukindlustuses aga samal ajal kasvas, 9%, ja moodustas 149 miljonit eurot.

Eesti finantsasutuste osutatud investeerimis- ja pangateenuste maht juuni lõpu 2016 seisuga (miljonites eurodes)

Teenus	Maht	sh Eesti residendist eraisikutele	
		osakaal	koguteenuses
Investeerimisfondid	621	-	-
Pensionifondid	2994	2994	100%
Eestis pakutavad välisfondid	518	99	19%
Investeerimisriskiga elukindlustuslepingute eraldised	227	227	100%
Individuaalportfellid	636	90	14%
Pangalaenud	17 286	7387	43%
Krediidiandjate laenud	682	682	100%
Nõudmiseni ja üleööhoiused	12 841	4296	33%
Tähtajalised ja säästuhoiused	3055	1680	55%
Investeerimis- ja muud hoiused	96	69	72%
Muud finantsinstrumendid	1386	312	23%

1 Statistikaameti andmetel kasvas eratarbimine 2016. aasta esimesel poolel 3,4% ning oli majanduskasvu peamine vedur.

2 Andmed laenude kohta sisaldavad krediidasutuste väljastatud laene Eestis.

3 Krediidasutustest väljastatud laenude kogujääk kasvas tegelikult 6%, ent see sisaldas ühe turuosalise kontsernisest laenu (u 0,4 miljardit eurot).

4 Alates 21. märtsist 2016 teeb Finantsinspeksioon järelevalvet ka krediidiandjate ja -vahendajate üle, nende andmed on lisatud käesolevasse ülevaatesse.

5 Et vältida mitmekordset andmete näitamist, on välismaistes investeerimisfondides tehtud investeeringutest maha arvatud Eesti kindlustus- asutuste ning investeerimis- ja pensionifondide investeeringud.

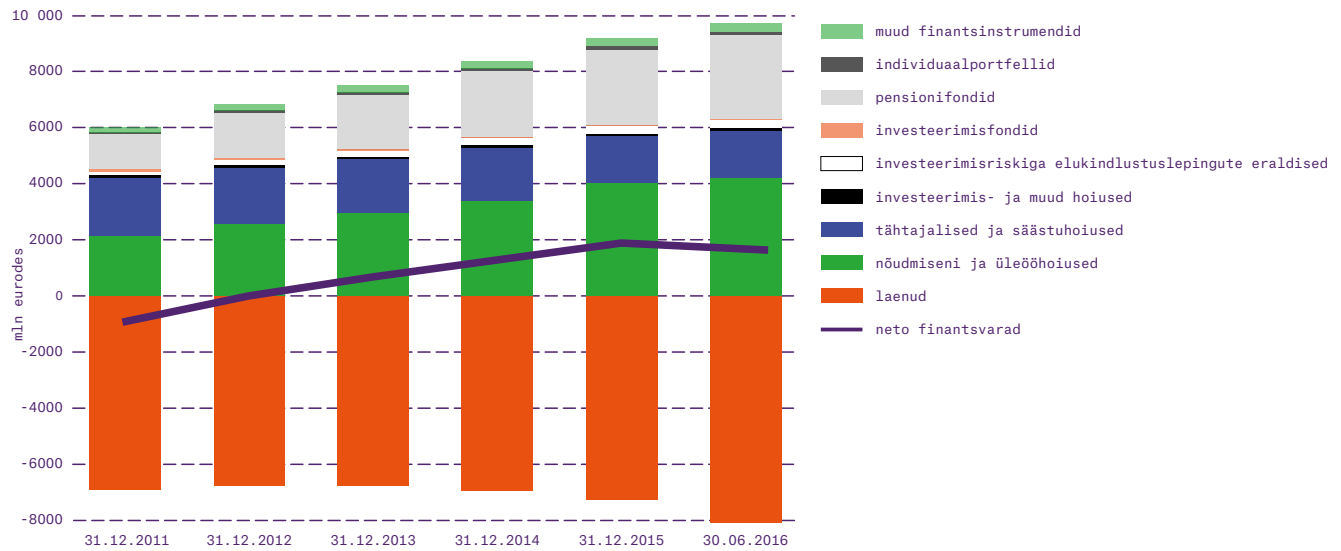
6 Finantsvarade hulka on lisatud ka Eesti krediidasutuste väärtapabrikontodel hoitavad väärtapaberid.

Alates 2016. aastast on Finantsinspeksioonile kättesaadav ka krediidiandjate aruandlus, seega on nende väljastatud laenude andmed lisatud ka käesolevasse ülevaatesse.

2016. aasta esimesel poolel olid Eesti residentidest eraisikute finantsvarad suuremad kui nende kohustused: finantsvarade maht oli juuni lõpus 9,7 miljardit eurot, samal ajal kui finantskohustuste jääk oli

8,1 miljardit eurot. Eesti residentidest eraisikute neto finantsvarad ulatusid seega juuni lõpus 1,6 miljardi euroni. 2015. aasta lõpuga võrreldes neto finantsvarad vähenesid, aga eelkõige seetõttu, et kohustuste hulka lisandusid krediidiandjate laenud. Ilma nendeta oleks finantskohustuste jääk olnud 7,4 miljardit eurot ja neto finantsvarad 2,3 miljardit eurot.

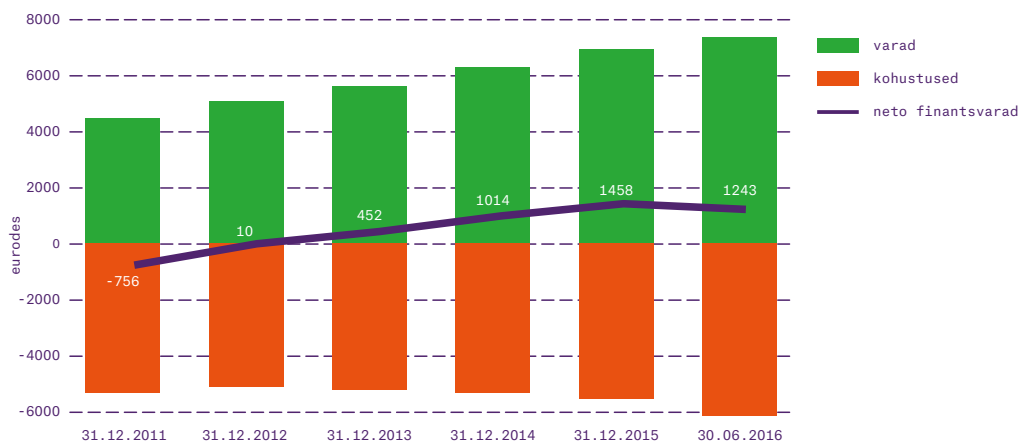
Eesti residentidest eraisikute finantsvarad ja kohustused

Eesti residentidest eraisiku keskmine varade maht oli 2016. aasta juuni lõpus 7375 eurot ja laenude jääk 6132 eurot. Eraisiku keskmine neto finantsvarade väärtus oli seega

1243 eurot (2015. aasta lõpus 1458 eurot). Ilma krediidiandjate laenudeta oleks keskmised neto finantsvarad kerkinud esimese poolaastaga 1762 euroni.

Eesti residentidest eraisiku keskmised neto finantsvarad

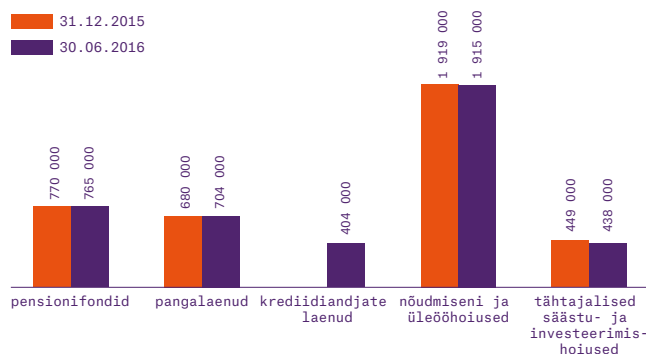

2. Eraklientide⁷ jaotus teenuste kaupa

Finantsinspektsioonile teadaolevate⁸ lepingute arvu järgi on Eesti enimkasutatud teenus nõudmiseni hoius ehk arvelduskonto. Erasisikutele kuulus 2016. aasta juuni lõpu seisuga 1,915 miljonit arvelduskontot⁹ (paljudel erasisikutel on mitu kontot). Viimastel aastatel on erasisikute arvelduskontode arv siiski vähenenud: näiteks viis aastat tagasi ehk 2011. aasta juuni lõpus oli arvelduskontosid 2,484 miljonit.

Populaarsuselt teine erasisikute finantstoode on laenu. 2016. aasta juuni lõpu seisuga oli erasisikutega sõlmitud 1,108 miljonit laenulepingut¹⁰. Isikute arv, kes olid sõlminud lepingu pensionifondidega, vähenes esimese poolaastaga 770 tuhandelt 765 tuhandeni. Tähtajaliste, säästu- ja investeerimishoiuste lepingute arv kahanes samal ajal 449 tuhandelt 438 tuhandeni.

Erasisikute lepingute arv finantsteenuste kaupa

7 Klient tähendab ühe lepingu omanikku.

8 Kuna Euroopa Liidu nõuded on muutunud, ei ole näidatud kindlustuse valdkonna lepingute arvu.

9 Krediitiasutustes avatud arvelduskontod, mille rahaline jääk on positiivne.

10 Laenulepingud, mis on sõlmitud pankade ja teiste krediidiandjatega. Mõni isik võib olla sõlminud mitu laenulepingut.

3. Elukindlustus¹¹

Turujaotus:

Swedbank Life Insurance SE	39%
SEB Elu- ja Pensionikindlustus	26%
Compensa Life Vienna Insurance Group SE	24%

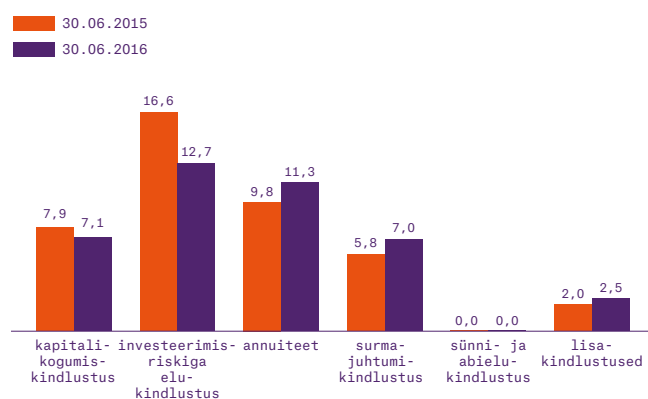
Teenuse maht:

2016. aasta esimesel poolel laekus kindlustusmaksleid 40,5 miljoni euro ulatuses

KINDLUSTUSMAKSED

2016. aasta esimesel poolel kogusid elukindlustusseltsid Eestis kindlustusmaksleid 40,5 miljonit euro väärtuses¹². Eelmise aasta esimesel poolel koguti maksleid 42 miljoni euro ulatuses ehk aasta võrdluses on kindlustusmaksete maht vähenenud 3,6%.

Kindlustusmaksed elukindlustusliikide kaupa (mln eurodes)

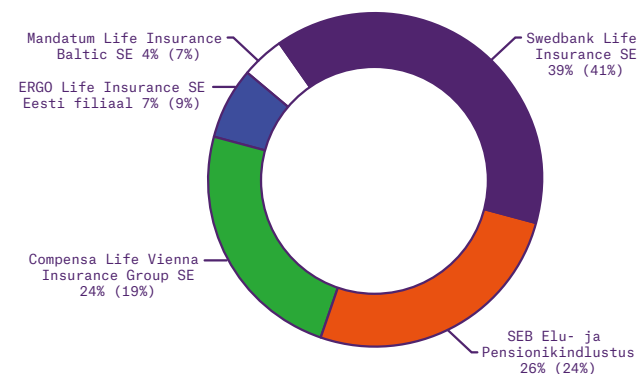
Kindlustusmaksete on kahanenud eelkõige investeerimisriskiga elukindlustuslepingute tõttu, mille kindlustusmaksete maht vähenes eelmise aasta esimese poolega võrreldes 3,9 miljoni euro võrra. Kapitalikogumiskindlustuse maksete maht vähenes samuti, 0,7 miljoni euro võrra. Nendele toodetele vastukaaluks kasvas annuiteedi ja surmajuhtumikindlustuse maksete maht, vastavalt 1,5 miljoni ja 1,1 miljoni euro võrra.

Suurima mahuga toode on endiselt investeerimisriskiga elukindlustus, mis moodustas 2016. aasta esimesel poolel 31% kõikidest elukindlustustoodetest (2015. aasta esimesel poolel 39%). Populaarsuselt teiseks elukindlustusliigiks on tõusnud annuiteet, mille osatähtsus oli 2016. aasta juuni lõpus 28% (aasta varem 23%). Annuiteedi maksed on kasvanud peamiselt seetõttu, et teise pensionisamba lepingute maht on suurenenud¹³. Kapitalikogumiskindlustus moodustab 18% kõigist elukindlustustoodetest (aasta varem 19%).

KINDLUSTUSPAKKUJAD

Kindlustusmaksete põhjal laekus 2016. aasta esimesel poolel kolmele suurimale elukindlustusseltsile – Swedbank Life Insurance SE, SEB Elu- ja Pensionikindlustus ning Compensa Life Vienna Insurance Group SE – 89% kindlustusmaksetest (aasta varem 84%).

Elukindlustusseltside turujaotus 2016. aasta esimesel poolel laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2015. aasta esimene pool)

2016. aasta esimesel poolel kasvas Compensa Life Vienna Insurance Group SE kogutud kindlustusmaksete maht (21%), mille tulemusena suurenes tema turuosakaala (19%-lt 24%-ni). Kindlustusmaksete maht kasvas annuiteedi maksete toel. SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosakaala kerkis 24%-lt 26%-ni, samuti tänu annuiteedi maksetele. Swedbank Life Insurance SE turuosakaala vähenes, 41%-lt 39%-ni.

11 2016. aastal hakkas kehtima Solventus II järelevalveraamistik, mistõttu on Finantsinspektsioonile esitatav aruandlus märgatavalt muutunud. Elukindlustuse ülevaate jaoks on seega kasutatud statistikaametilt andmeid.

12 Andmed ei sisalda väljastpoolt Eestit kogutud kindlustusmaksleid.

13 Teise pensionisamba väljamaksete kohta loe täpsemalt 6. peatükist.

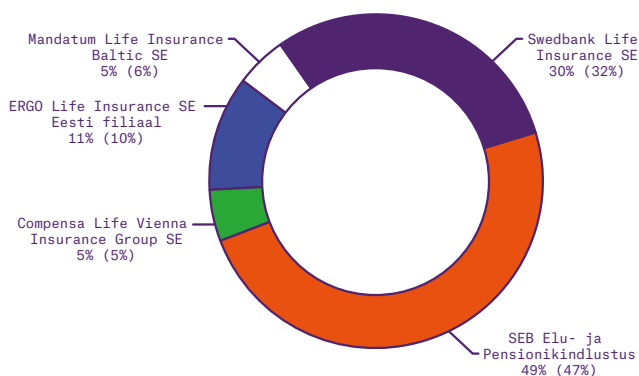
Kapitalikogumiskindlustuse maksete maht on aasta võrdluses vähenenud kõikides elukindlustusseltsides. Kindlustusseltside turujaotus ei ole siiski eriti muutunud. Eesti suurim kapitalikogumiskindlustuse teenuse pakkuja oli 2016. aasta juuni lõpus SEB Elu- ja Pensionikindlustus, turuosaga 49%.

Investeeringisriskiga elukindlustuse maksete laekumine on vähenenud peaaegu kõikides elukindlustusseltsides, v.a Compensa Life Vienna Insurance Group SE-s. Kindlustusmaksete laekumine kahanes esimesel poolaastal kõige enam, 49%, Mandatum Life Insurance Baltic SE-s, mille tulemusena vähenes tema turuosaga 14%-lt 9%-ni. Teiste elukindlustusseltside turuosad on kasvanud. Turuliider on endiselt Swedbank Life Insurance SE ning kuigi maksete maht on vähenenud, on nende turuosad suurenenud, 61%-lt 63%-ni.

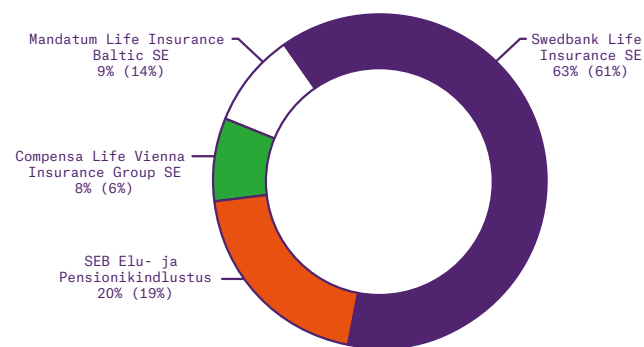
2016. aasta esimesel poolel suurenes annuiteedi maksete laekumine kõikides elukindlustusseltsides, enim aga SEB Elu- ja Pensionikindlustuses, kus maksete maht kasvas 162%. Selle tulemusena on nende turuosad kerkinud 8%-lt 18%-ni. Eesti suurim annuiteedi teenuse pakkuja oli endiselt Compensa Life Vienna Insurance Group SE, kellele kuulus juuni lõpu seisuga 70% turust. ERGO Life Insurance SE Eesti filiaali turuosad vähenes, 27%-lt 10%-ni.

Surmajuhtumikindlustuse pakkujate turuosad on muutunud suhteliselt vähe. Suurima osa turust katab Swedbank Life Insurance SE, 63%-ga, millele järgneb 26%-ga SEB Elu- ja Pensionikindlustus.

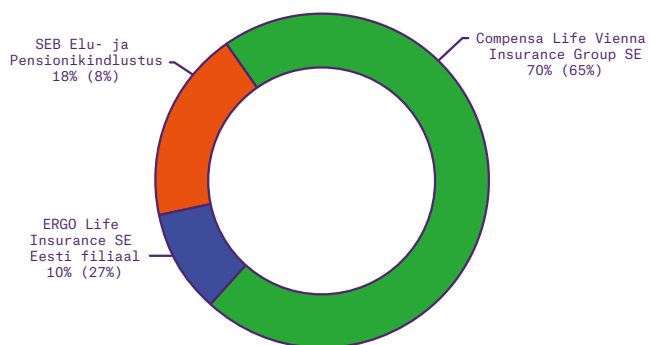
Kapitalikogumiskindlustuse turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

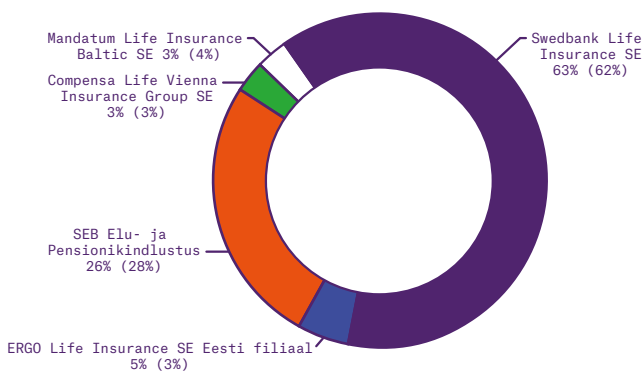
Investeeringisriskiga elukindlustuse turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Annuiteedi turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Surmajuhtumikindlustuse turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

3.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Turujaotus:

KindlustusEst Kindlustusmaakler	56%
UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	21%
Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid	11%

Kliente:

362 vahendatud lepingut

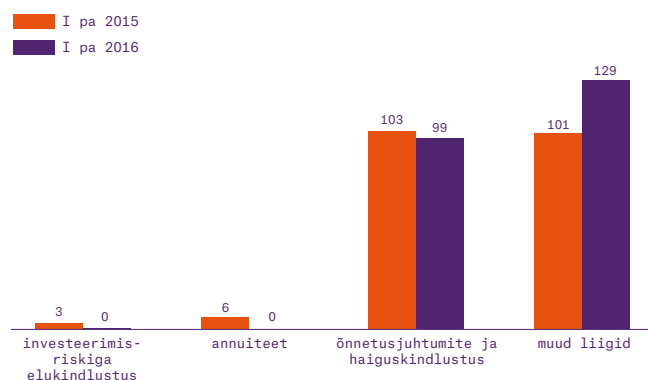
Teenuse maht:

2016. aasta esimesel poolel vahendati kindlustusmakseid 228 tuhande euro ulatuses

VAHENDATUD KINDLUSTUSMAKSED

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid 2016. aasta esimesel poolel Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid elukindlustuse makseid kogusummas 228 tuhat eurot. Vahendatud kindlustusmaksete maht suurenes aasta võrdluses 7%. Maksed on kasvanud muude kindlustusliikide, peamiselt tervise- ja riskielukindlustuse toel. Maksete laekumine teiste elukindlustuslepingute raames on vähenenud.

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksed elukindlustuse liikide kaupa (tuhandetes eurodes)

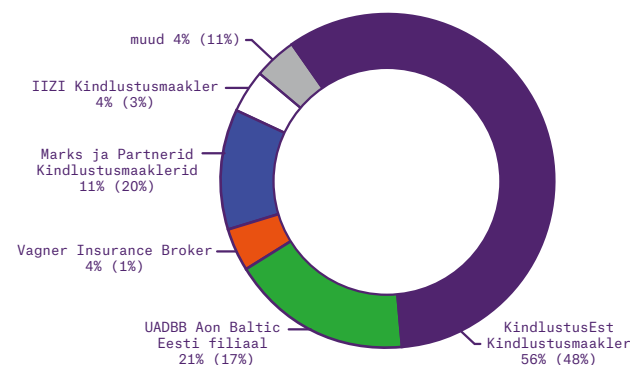
Kindlustusmaaklerid vahendasid 2016. aasta esimesel poolel peamiselt õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse elukindlustuslepinguid ning muid elukindlustuslepinguid, vastavalt 99 tuhande ja 129 tuhande euro ulatuses. Muude elukindlustuslepingute seas oli endiselt kõike populaarsem kindlustusliik riskielukindlustus. Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud investeerimisriskiga elukindlustus lepingute makseid oli vähem kui tuhande euro väärtuses ning annuiteedi omasid ei vahendatud üldse.

Eesti elukindlustusmaaklerid vahendavad suurel määral Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepinguid: need moodustasid 2016. aasta esimesel poolel 63% kindlustusmaksetest (aasta varem 57%) ja 51% lepingute arvust (aasta varem 49%).

KINDLUSTUSMAAKLERID

2016. aasta esimesel poolel vahendasid elukindlustuslepinguid 10 kindlustusmaaklerit, ühe võrra rohkem kui aasta varem. Suurim turuosa oli endiselt KindlustusEst Kindlustusmaakleril (56%), kellele järgnesid UADBB Aon Baltic Eesti filiaal (21%) ning Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid (11%).

Kindlustusmaaklerite turujaotus elukindlustuse maksete järgi 2016. aasta esimesel poolel (sulgudes 2015. aasta esimene pool)

4. Kahjukindlustus¹⁴

Turujaotus:

IF P&C Insurance	24%
ERGO Insurance SE	17%
Swedbank P&C Insurance	15%

Kliente:

info puudub

Teenuse maht:

2016. aasta esimesel poolel laekus kindlustusmaksid 149 miljoni euro ulatuses

KINDLUSTUSMAKSED

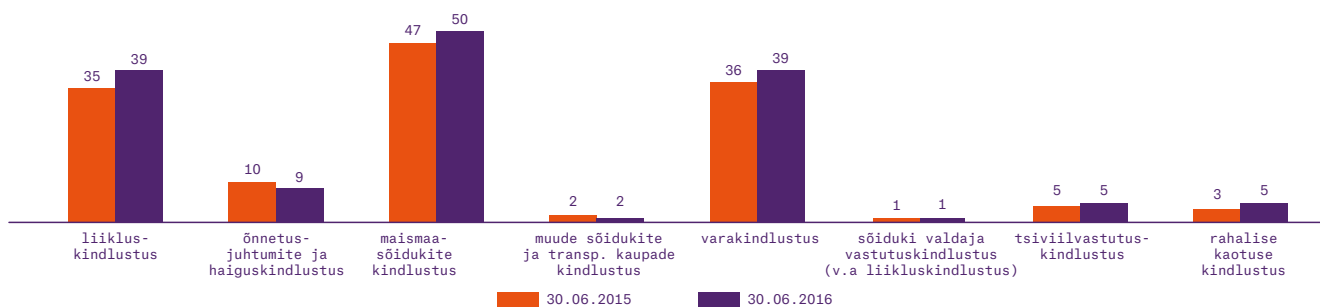
2016. aasta esimesel poolel laekus Eestis tegutsevatele kahjukindlustusseltsidele ja välismaiste kahjukindlustusseltside filiaalidele kindlustusmaksid kokku 149 miljonit eurot (aasta varem 137 miljonit eurot). Välismaiste kindlustusseltside Eesti filiaalid moodustasid sellest 35 miljonit eurot ehk 24% kõikidest kindlustusmaksetest (aasta varem 31 miljonit eurot ehk 22%). Kahjukindlustusseltside kogutud maksetest koguti 78 miljonit eurot (ehk 52% kõikidest maksetest) kindlustusmaakerite vahendusel (aasta varem 51%).

Peaaegu kõikide kahjukindlustusliikide kindlustusmaksete maht on suurenenud. Enim on kasvanud liikluskindlustuse ja varakindlustuse maksete maht, esimesel poolaastal aasta võrdluses vastavalt 4 miljoni ja 3 miljoni euro võrra.

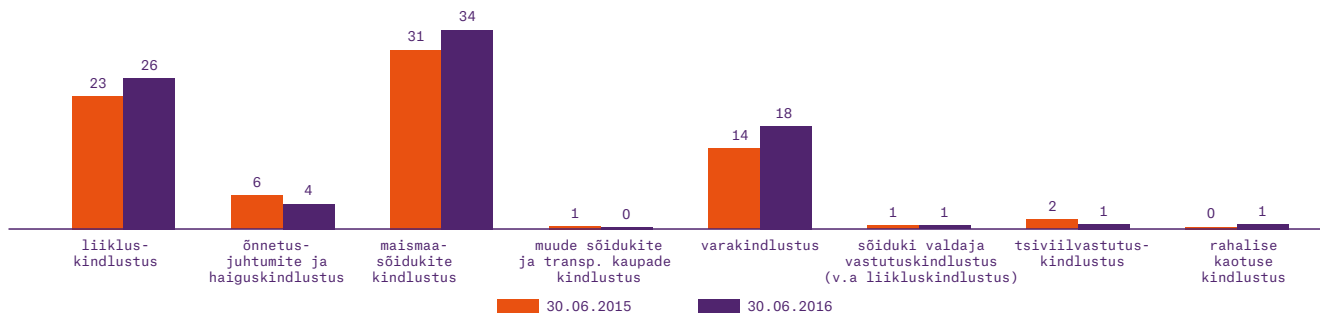
Suurim kindlustusliik on endiselt maismaasõidukite kindlustus ehk kaskokindlustus, mille kindlustusmaksete maht oli esimesel poolaastal 50 miljonit eurot. Nii vara- kui ka liikluskindlustuse maksete maht oli 39 miljonit eurot.

2016. aasta esimesel poolel maksti hüvitistena välja 86 miljonit eurot, 10 miljoni euro võrra rohkem kui aasta varem. Väljamakstud hüvitiste maht kasvas kõige enam varakindlustuses (14 miljonilt 18 miljoni euroni) ning maismaasõidukite ja liikluskindlustuses (vastavalt 31 miljonilt 34 miljoni euroni ja 23 miljonilt 26 miljoni euroni). Õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse hüvitissumma vähenes, 6 miljonilt 4 miljoni euroni.

Kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Väljamakstud hüvitised kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

14 Kahjukindlustuse andmed hõlmavad ainult Eestis sõlmitud lepinguid ega sisalda Eesti kindlustusseltside sõlmitud lepinguid välisriikide filiaalides.

KINDLUSTUSPAKKUJAD

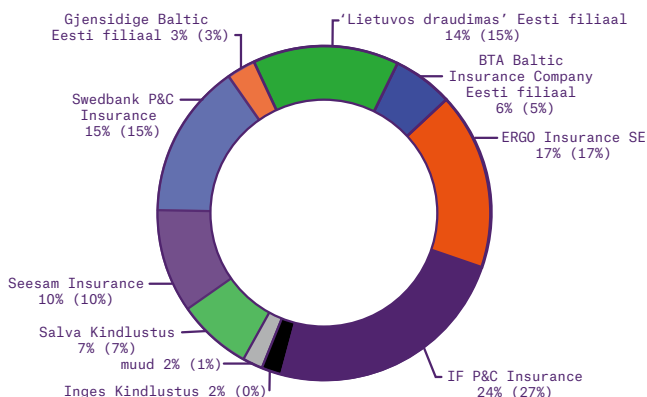
Kahjukindlustusandjate turul muutus 2016. aasta esimesel poolel enim IF P&C Insurance'i turuosa, mis vähenes aasta võrdluses 27%-lt 24%-ni. Inges Kindlustuse turuosa aga kasvas, nullilähedaselt osakaalult 2%-ni.

Kahjukindlustajate turuliider on laekunud kindlustusmaksete järgi 24%-ga IF P&C Insurance. ERGO Insurance SE-le kuulub 17%, Swedbank P&C Insurance'ile 15% ja 'Lietuvos draudimas' Eesti filiaalile 14% turust.

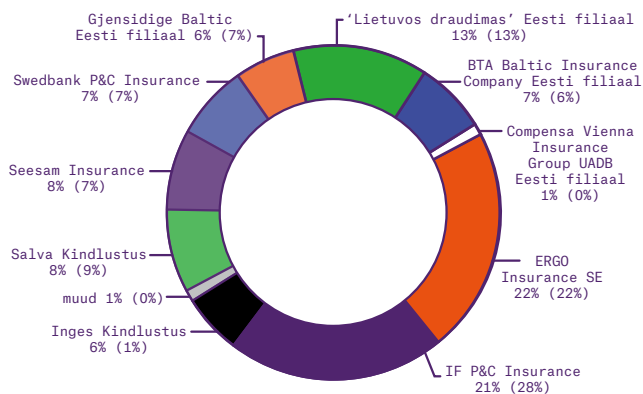
Välismaiste kindlustusandjate filiaalide turuosa oli juuni lõpu seisuga kokku 24%.

If P&C Insurance'i turuosa vähenes 2016. aasta esimesel poolel kõikides suurtes kindlustusliikides: liiklus-, maismaasõidukite- ja varakindlustuses. Liikluskindlustuse turuliidriks on seega tõusnud 22%-ga ERGO Insurance SE, talle järgneb 21%-ga If P&C Insurance. Suurim turuosa maismaasõidukite- ja varakindlustuses kuulub endiselt If P&C Insurance'ile, vastavalt 24% ja 28% kogu turust.

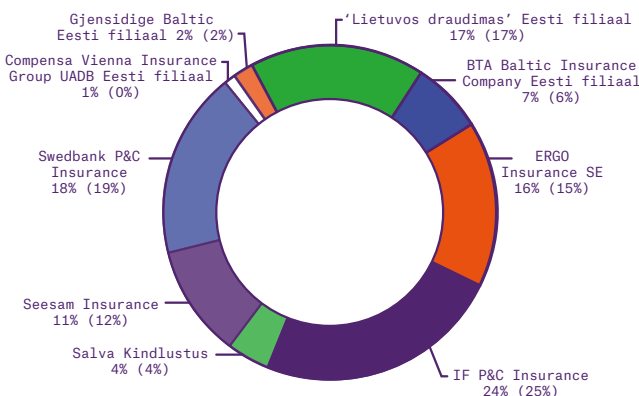
Kahjukindlustusseltside turujaotus 2016. aasta esimesel poolel laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2015. aasta esimene pool)

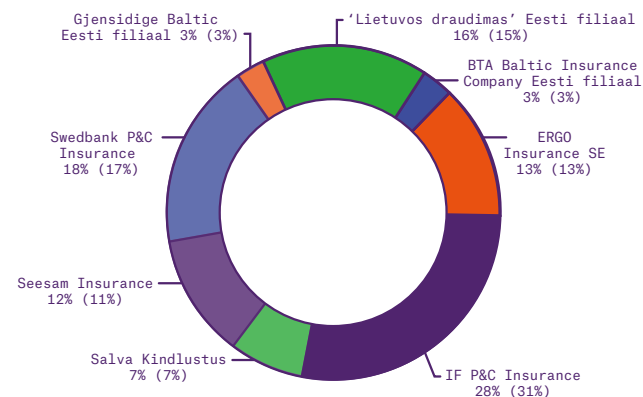
Liikluskindlustuse turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Maismaasõidukite kindlustuse turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Varakindlustuse turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

4.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Turujaotus:

IIZI Kindlustusmaakler	29%
Marsh Kindlustusmaakler	12%
Vandeni Kindlustusmaaklerid	11%

Kliente:

409 414 vahendatud lepingut

Teenuse maht:

2016. aasta esimesel poolel vahendati kindlustusmakseid 78 miljoni euro ulatuses

VAHENDATUD KINDLUSTUSMAKSED

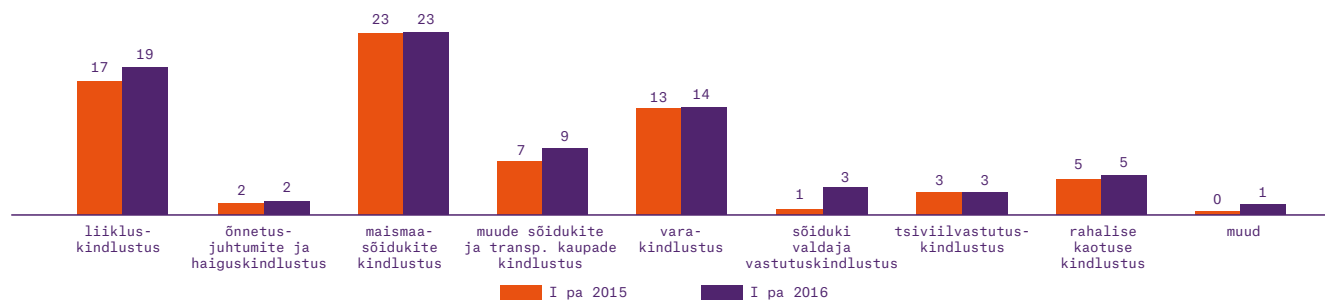
Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid 2016. aasta esimesel poolel kahjukindlustuslepinguid maksete kogusummas 78 miljonit eurot¹⁵ ehk 8 miljoni euro võrra rohkem kui aasta varem.

Nii nagu kahjukindlustusseltsidele laekunud maksete põhjal näha, on ka maaklerite vahendatud kindlustusmaksete mahu järgi suurim kindlustusliik maismaasõidukite kindlustus, kus vahendati esimesel poolaastal kindlustusmakseid 23 miljoni euro ulatuses. Erinevalt kahjukindlustusseltsidest on maaklerite kaudu vahendatud kindlustusliikidest populaarsuselt järgmine liikluskindlustus (19 miljonit eurot), millele järgneb varakindlustus (14 miljonit eurot).

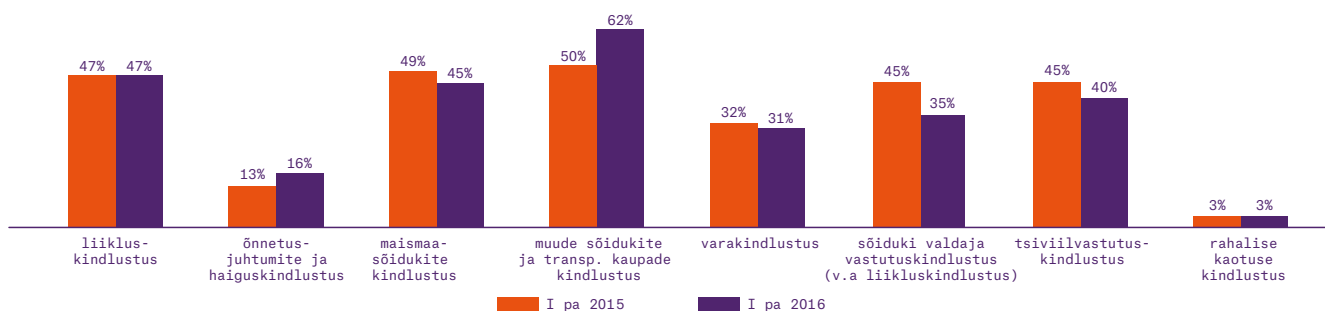
Eesti kindlustusmaaklerid vahendavad nii Eesti kui ka välisriikide kindlustusseltside lepinguid. 2016. aasta esimesel poolel moodustasid 58 miljonit eurot ehk 75% kõikidest vahendatud kindlustusmaksetest Eesti kindlustusseltside omad ja 19 miljonit eurot ehk 25% välisriikide kindlustusandjate omad. Välisriikide kindlustusseltside lepingutest kuulub suurim osa muude sõidukite ja transporditavate kaupade kindlustusele (8 miljoni euro väärtuses), millele järgneb rahalise kaotuse kindlustus (5 miljoni euro väärtuses) ja varakindlustus (2 miljoni euro väärtuses). Mitme kahjukindlustusliigi puhul vahendatakse maaklerite kaudu ligikaudu pooled kindlustusmaksetest, näiteks muude sõidukite ja transporditavate kaupade kindlustuse puhul 50% ja maismaasõidukite kindlustuse puhul 49% kogu maksetest.

4.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Kindlustusmaaklerite kaudu laekunud kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kahjukindlustusmaksete osakaal

¹⁵ Lisaks kindlustusandjate lepingutele vahendasid maaklerid ka välismaiste edasikindlustusandjate lepinguid, mida käesolev ülevaade ei hõlma. Nende kindlustusmaksete maht oli 2016. aasta esimesel poolel 2 miljonit eurot.

KINDLUSTUSMAAKLERID

Kahjukindlustuslepinguid vahendasid 2016. aasta esimesel poolel 40 kindlustusmaaklerit, kellest oli suurim turuosa (29%) IIZI Kindlustusmaakleril¹⁶. Talle järgnesid 12%-ga Marsh Kindlustusmaakler ja 11%-ga Vandeni Kindlustusmaaklerid.

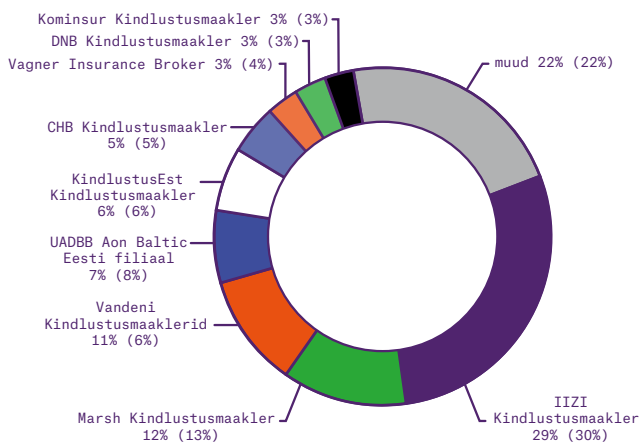
Liikluskindlustuses oli suurim turuosa 2016. aasta juuni lõpus (53%) IIZI Kindlustusmaakleril, talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler (10%) ja CHB Kindlustusmaakler (4%).

Maismaasõidukite kindlustuses on suurim turuosa IIZI Kindlustusmaakleril (39%), talle järgnevad KindlustusEst Kindlustusmaakler (8%) ja DNB Kindlustusmaakler (7%).

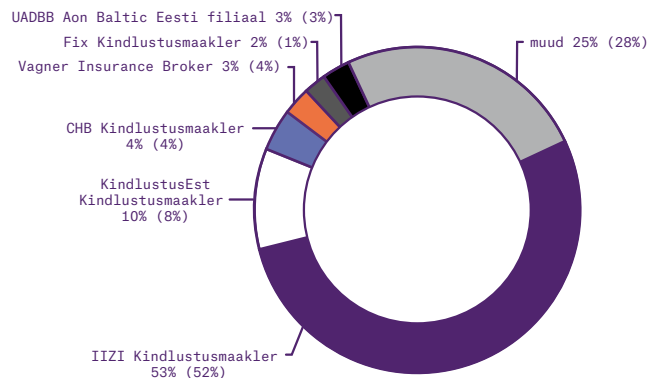
Varakindlustuses on 20%-ga turuliider UADBB Aon Baltic Eesti filiaal, talle järgnevad Marsh Kindlustusmaakler (19%) ja IIZI Kindlustusmaakler (17%).

Reisikindlustuses on suurim turuosa IIZI Kindlustusmaakleril (42%), talle järgnevad KindlustusEst Kindlustusmaakler (9%) ja UADBB Aon Baltic Eesti filiaal (7%).

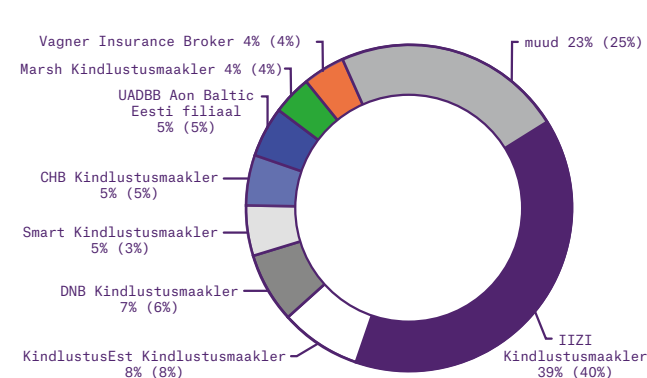
Kindlustusmaaklerite turujaotus kahju-kindlustuse maksete järgi 2016. aasta esimesel poolel (sulgudes 2015. aasta esimene pool)

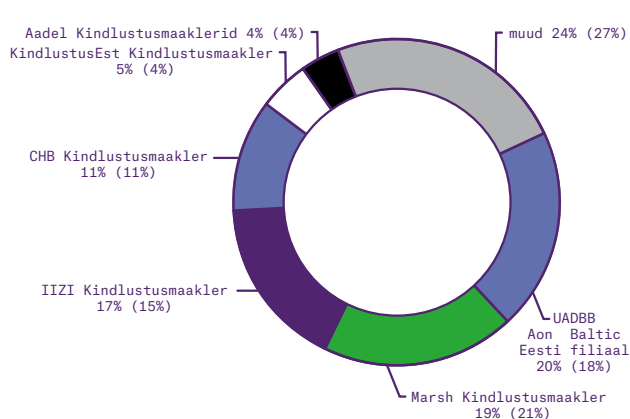
Kindlustusmaaklerite turujaotus liikluskindlustuses juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

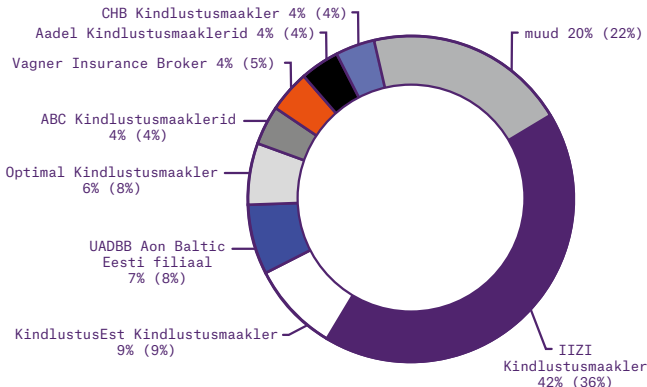
Kindlustusmaaklerite turujaotus maismaasõidukite kindlustuses juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Kindlustusmaaklerite turujaotus varakindlustuses juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Kindlustusmaaklerite turujaotus reisikindlustuses juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

16 Koondab IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaseltsi ja Insurance broker services OÜ turuosa 2015. aastal.

Kahjukindlustusvahendajate sektoris jaguneb valdav osa turust nii vahendatud lepingute arvu kui ka saadud vahendustasude summade põhjal vähem kui poolte maaklerite vahel.

Allpool toodud tabelist nähtub, et 89% vahendatud lepingutest on sõlminud 30% kindlustusmaakleritest (ehk 12 maaklerit 40-st).

Suurimate kahjukindlustusmaaklerite turuosad vahendatud lepingute arvu põhjal

Maakler	Turuosa	
	I pa 2015	I pa 2016
IIZI Kindlustusmaakler	56%	59%
KindlustusEst Kindlustusmaakler	10%	10%
Vagner Insurance Broker	3%	3%
CHB Kindlustusmaakler	3%	3%
NB Kindlustusmaakler	2%	2%
Balti Kindlustusmaakler	1%	2%
Aadel Kindlustusmaaklerid	2%	2%
Smart Kindlustusmaakler	2%	2%
DNB Kindlustusmaakler	2%	2%
BCP Kindlustusmaakler	2%	2%
ABC Kindlustusmaaklerid	2%	2%
Optimal Kindlustusmaakler	2%	2%

5. Investeerimis- ja pensionifondid¹⁷

Turujaotus:

Swedbank Investeerimisfondid	39%
LHV Varahaldus	18%
SEB Varahaldus	17%

Osakuomanike koguarv:

776 706 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

fondide kogumaht 3,6 miljardit eurot

FONDIDE VARADE MAHT

Investeerimisfondide, sealhulgas pensionifondide varade maht oli 2016. aasta juuni lõpus 3,6 miljardit eurot, suurenedes esimesel poolaastal 270 miljoni euro võrra ehk 8%¹⁸. Möödunud aasta esimesel poolel oli varade maht kasvanud 289 miljoni euro võrra.

Fondisektori kasvu vedasid endiselt kohustuslikud pensionifondid: nende varade maht suurenes 2016. aasta esimesel poolel 251 miljoni euro võrra ehk 10%, juuni lõpuks 2,863 miljardi euroni. Vabatahtlike pensionifondide varade maht kasvas samal ajal 3 miljoni euro võrra: 128 miljonilt 131 miljoni euroni.

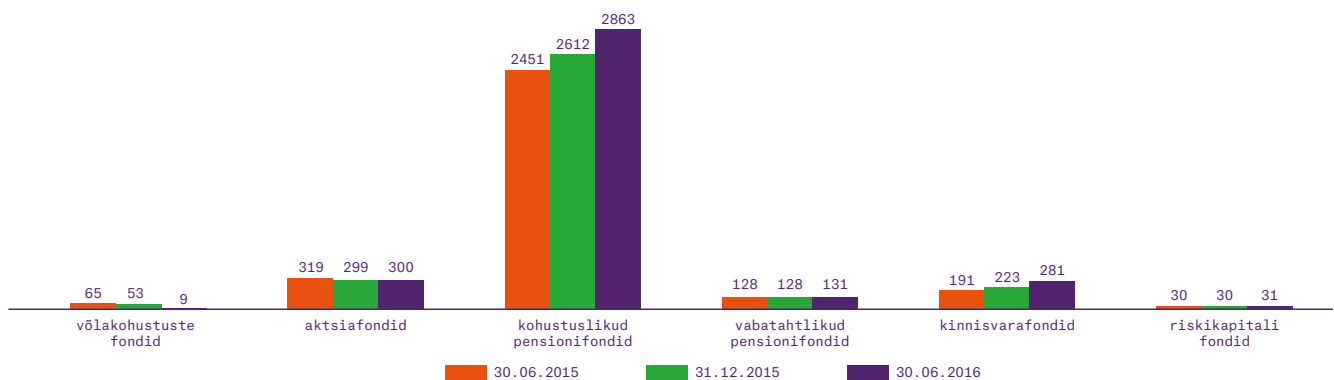
Kasvu poolest järgnevad kohustuslikele pensionifondidele kinnisvarafondid: nende varade maht suurenes 2016. aasta esimesel poolel 58 miljoni euro võrra ehk 26%, juuni lõpuks 281 miljoni euroni. Kinnisvarafondide varade

maht on juba suurem kui vabatahtlike pensionifondide oma ning peaaegu sama suur kui aktsiafondide oma. Kinnisvarafondide mahu kasvu on toetanud nii uute investorite lisandumine kui ka portfelli väärtuse suurenemine.

Aktsiafondide¹⁹ varade maht ei ole praktiliselt muutunud, kasvades esimese poolaastaga 1 miljoni euro võrra, juuni lõpuks 300 miljoni euroni. Võlakohustuste fondide varade maht samal ajal vähenes, 44 miljonilt 9 miljoni euroni, kuna madalate intressimäärade tõttu on investorite huvi kahanenud.

Suurim fonditüüp on endiselt ülekaalukalt kohustuslikud pensionifondid, mis moodustab 79% kogu fondisektori varade mahust. Populaarsuselt teisel kohal on 8% osakaaluga aktsiafondid, sellele järgnevad peaaegu 8% osakaaluga kinnisvarafondid. Riskikapitali fondidele kuulus 1% ja vabatahtlikele pensionifondidele 4% fondide varade kogumahust.

Fondide investeringute turuväärtus (mln eurodes)

17 Investeerimisfondide andmed hõlmavad kõiki Eestis registreeritud investeerimisfondide kliente, sealhulgas välisriikide omi.

18 Varade maht on kajastatud turuväärtuses.

19 Kohalike aktsiafondide alla loetakse ka fondifondid ja segafondid.

FONDIDE OSAKUOMANIKUD

Osakuomanike arv Eesti fondides vähenes 2016. aasta esimesel poolel 6111 võrra, juuni lõpuks 776 706-ni²⁰. Enamiku fondi- liikide osakuomanike arv on kahanenud, seejuures enim kohus- tuslikes pensionifondides:²¹ esimese poolaastaga 5068 võrra, juuni lõpuks 720 637-ni. Vabatahtlike pensionifondide osaku- omanike arv vähenes samal ajal 373 võrra.

Aktsiafondide osakuomanike arv on vähenenud 506 võrra, võlakohustuste fondide oma 191 võrra. Osaku- omanike arv on kasvanud vaid muudes fondides (kinnisvara- ja riskikapitali fondid), 27 võrra.

Suurim fondiliik oli seega klientide arvu järgi 2016. aasta juuni lõpus kohustuslikud pensionifondid (720 637 osaku- omanikku), millele järgnesid vabatahtlikud pensionifondid (44 058), aktsiafondid (11 496), kinnisvara- ja riskikapitali- fondid (321) ning võlakohustuste fondid (194).

Suurimad investeeringud ühe osakuomaniku kohta²² olid 2016. aasta juuni lõpu seisuga tehtud kinnisvarafondi- desse (910 285 eurot), kuna nendesse fondidesse investee- rivad enamasti jõukad eraisikud ja kutselised investorid. Kinnis- varafondidele järgnesid võlakohustuste fondid (44 505 eurot) ja aktsiafondid (26 090 eurot). Kohustuslike pensionifondide investeeringud ühe kliendi kohta olid keskmiselt 3973 eurot ning vabatahtlike pensionifondide oma 2963 eurot.

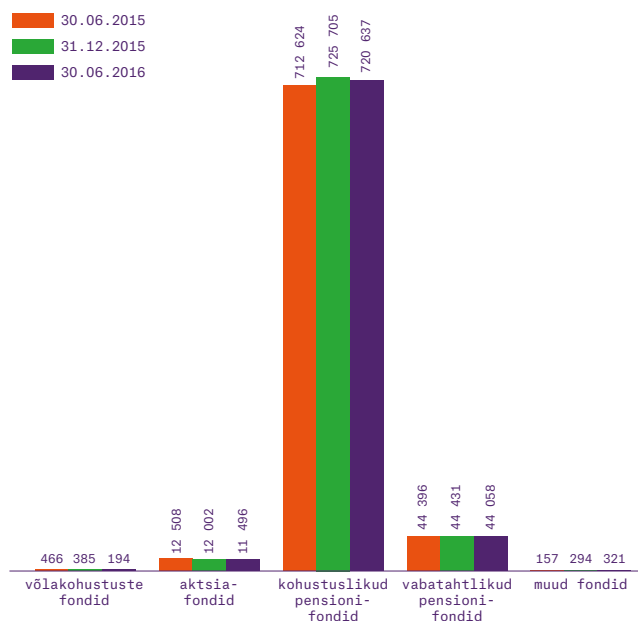
FONDIDE VALITSEJAD

Fonditeenuste turul kasvas 2016. aasta esimesel poolel kahe osalise turuosa: LHV Varahalduse oma, aasta varasemalt 16%-lt 18%-ni, ning EfTEN Capitali oma, 4%-lt 5%-ni.

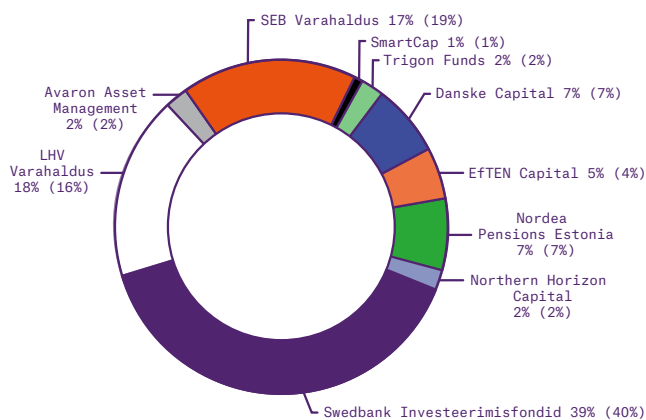
Nii SEB Varahalduse kui ka Swedbank Investeerimis- fondide turuosa on vähenenud, vastavalt 19%-lt 17%-ni ja 40%-lt 39%-ni. Juuni lõpu seisuga oli seega esimest korda LHV Varahalduse valitsetavate fondide varade maht suurem kui SEB Varahalduse oma.

Suurim turuosa kuulub endiselt 39%-ga Swedbank Investeerimisfondidele.

Fondide osakuomanike arv

Fonditeenuste turu jaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

20 Osakuomanike arv sisaldab ka mitteresidente.

21 Osakuomanikud võivad omada sääste erinevates pensionifondides, esimesel poolaastal toimus varade koondamine väiksema arvu pensionifondide vahel.

22 Investeeringud ühe osakuomaniku kohta näitavad vaid investeeringu ligikaudset suurust: näiteks kui pensionifondidega liituvad uued kliendid, siis keskmise investeeringu suurus väheneb.

Aktsiafondide turul kasvas esimesel poolaastal Avaron Asset Managementi turuosa, 17%-lt 21%-ni, ja Swedbank Investeeringimisfondide oma vähenes, 56%-lt 52%-ni.

Võlakohustuste fondide²³ turujaotus muutus 2016. aasta esimesel poolel märkimisväärselt, kuna SEB Varahaldus ja Danske Capital likvideerisid oma fondid. Avaron Asset Managementi turuosa kerkis selle tulemusena 12%-lt 20%-ni.

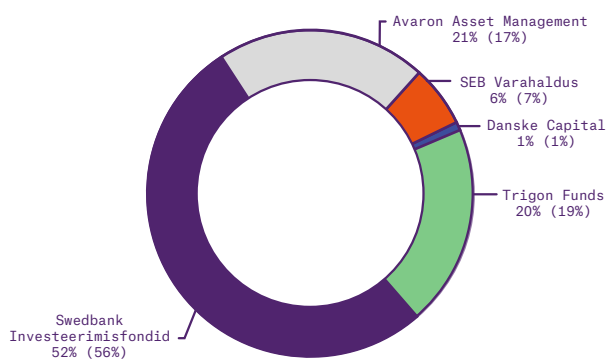
Kohustuslike pensionifondide turul suurenes LHV Varahalduse turuosa, esimesel poolaastal 20%-lt 22%-ni. Swedbank Investeeringimisfondide turuosa on samuti kasvanud, 41%-lt 42%-ni. Ülejäänud pensionifondide valitsejate

туруosad on aga vähenenud: SEB Varahalduse oma 21%-lt 20%-ni, Danske Capitali oma 9%-lt 8%-ni ja Nordea Pensions Estonia oma 9%-lt 8%-ni.

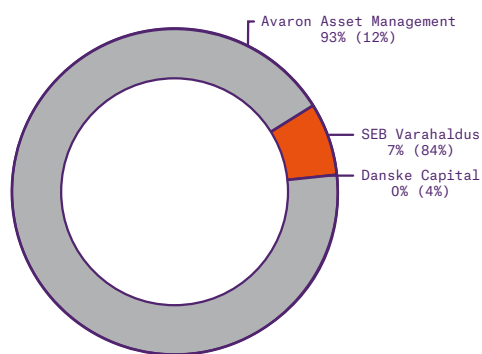
Vabatahtlike pensionifondide turul suurenes 2016. aasta esimesel poolel LHV Varahalduse turuosa, 5%-lt 6%-ni, ja Nordea Pensions Estonia turuosa, 7%-lt 8%-ni. Swedbank Investeeringimisfondide turuosa samal ajal aga vähenes, 59%-lt 57%-ni.

Muude fondide seas kasvasid esimesel poolaastal enim kinnisvarafonde haldava Northern Horizon Capitali turuosa, 19%-lt 22%-ni, ja EFTEN Capitali turuosa, 59%-lt 61%-ni.

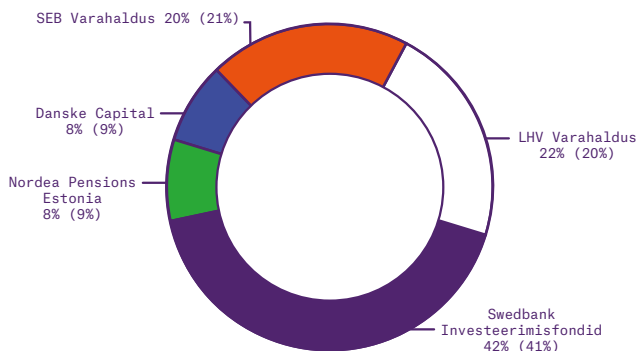
Aktsiafondide turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

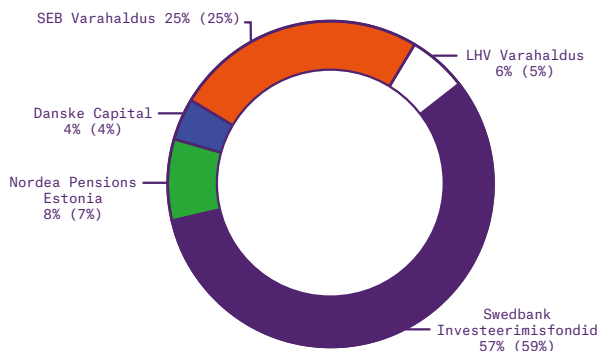
Võlakohustuste fondide turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

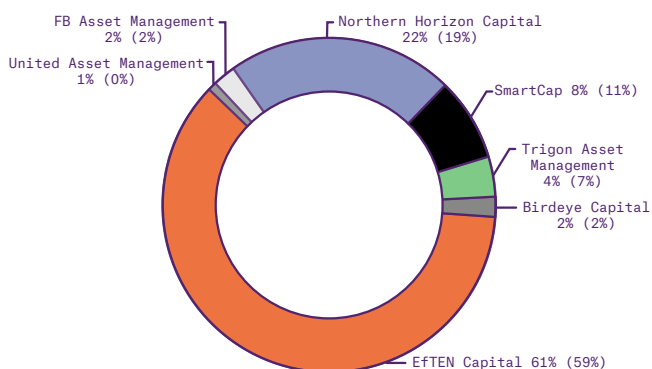
Kohustuslike pensionifondide turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Vabatahtlike pensionifondide turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Muude fondide turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

23 Võlakohustuste fondide alla kuuluvad rahaturu- ja intressifondid.

6. Teise pensionisamba väljamaksed

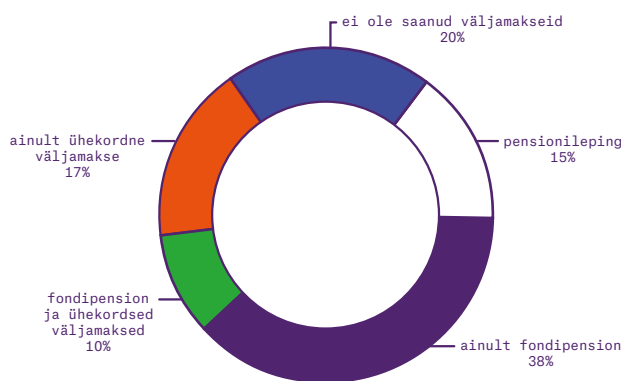
Eesti Väärtpaberikeskuse andmetel oli 2016. aasta juuni lõpus õigus teise pensionisamba väljamakseteks 30 139 inimesel, 3330 võrra enamal kui aasta varem. Nendest olid 38% ehk 11 392 mehed ja 62% ehk 18 747 naised.

Ainult fondipensioni²⁴ väljamakseid sai 2016. aasta juuni lõpu seisuga 38% teise pensionisamba väljamaksete saajatest. Fondide kaudu ja ühekordseid väljamakseid²⁵ sai 10% ning

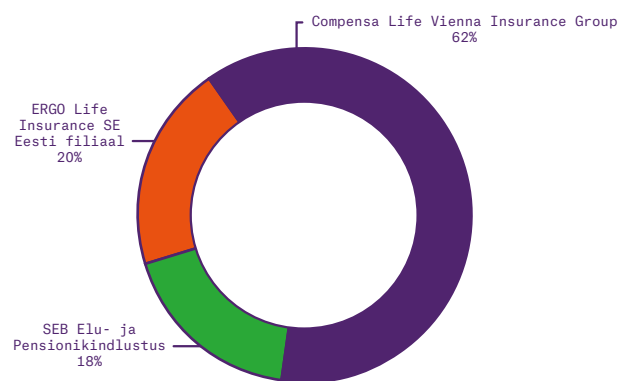
ainult ühekordseid väljamakseid 17% väljamaksete saajatest. Pensionilepingu alusel²⁶ sai väljamakseid 15% kõikidest saajatest. Ülejäänud 20% inimesi, kellel on õigus saada teisest pensioonisambast väljamakseid, ei ole selleks soovi avaldanud.

Elukindlustusseltsidest oli teise pensionisamba turul suurim turuosa 62%-ga Compensa Life Vienna Insurance Groupil.

Teise pensionisambaga liitunud vanaduspensionäride jaotus väljamakse liigi järgi 2016. aasta juuni lõpus

Kindlustusandjate turujaotus teise pensionisamba lepingute arvu järgi juuni lõpu 2016 seisuga

- 24 Fondipension on kokkulepitud kava osakuomaniku ja pensionifondi valitseja vahel, mille alusel tehakse osakuomanikule pensionifondist kindla aja jooksul korrapäraseid väljamakseid.
- 25 Ühekordsed väljamaksed võetakse pensionifondist korraga välja.
- 26 Pensionileping on osakuomaniku ja elukindlustusseltsi vahel sõlmitud kindlustusleping, mille alusel peab kindlustusselts maksma pensionimakseid kuni lepingu sõlminud isiku surmani.

7. Portfellivalitsemine²⁷

Turujaotus:

Swedbank grupp	50%
SEB Bank grupp	28%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	8%
LHV Pank	8%

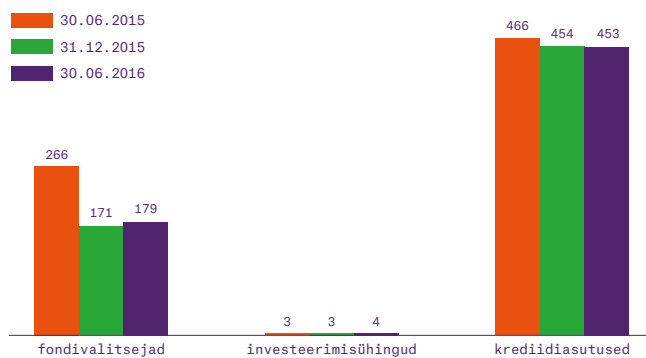
Teenuse maht:

portfellide kogumaht 636 miljonit eurot

PORTFELLIDE MAHT

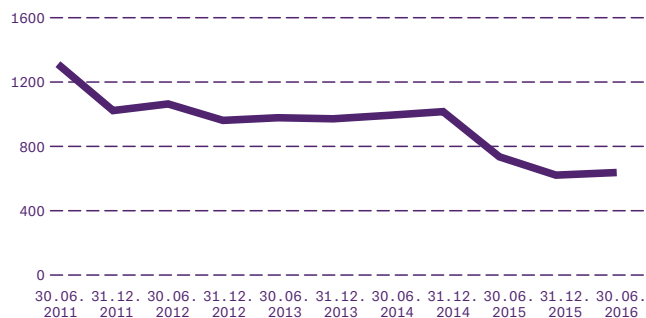
Portfellide valitsemist pakuvad nii fondivalitsejad, pangad kui ka investeerimisühingud. Portfellide koondmaht esimesel poolaastal eriti ei muutunud, kerkides veidi 2015. aasta lõpu 628 miljonilt eurolt juuni lõpuks 636 miljoni euroni.

Portfellide maht (mln eurodes)

Portfellide maht, mida valitsevad fondivalitsejad, kasvas 2016. aasta esimesel poolel 171 miljonilt 179 miljoni euroni. Pankade valitsetavate kliendiportfellide maht samal ajal veidi vähenes, 454 miljonilt 453 miljoni euroni. Investeerimisühingute valitsetavate portfellide maht aga kasvas, 3 miljonilt 4 miljoni euroni.

Individaalportfellide koondmaht

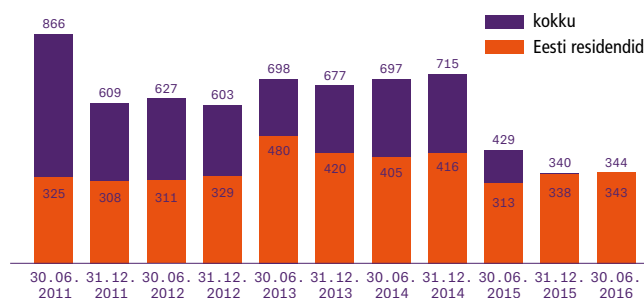

PORTFELLIIVALITSEMISE KLIENDID

Enamik klientide koondportfelli mahust kuulus 2016. aasta juuni lõpu seisuga Eesti residentidele: ligikaudu 85% kogumahust ehk 538 miljonit eurot (2015. aasta lõpus 550 miljonit eurot). Sellest omakorda 343 miljonit eurot kuulus finantseerimisasutustele, 104 miljonit eurot äriühingutele, 90 miljonit eurot eraisikutele ja 1 miljonit eurot valitsusele²⁸.

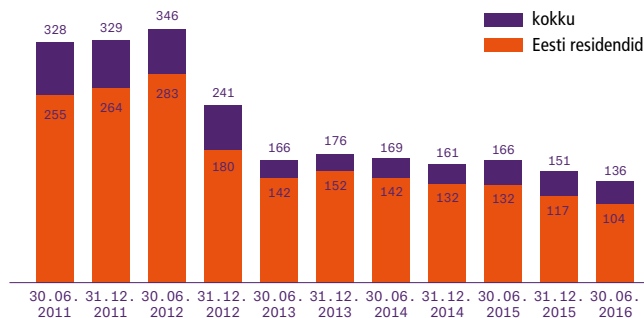
Suurim portfellivalitsemise kliendirühm on finantseerimisasutused, kelle portfellide maht moodustas 2016. aasta juuni lõpus 344 miljonit eurot. Poolaastaga kasvas finantseerimisasutuste portfellide maht 1% ehk 4 miljoni euro võrra.

Finantseerimisasutuste portfellide maht (mln eurodes)

Äriühingute portfellide maht oli 2016. aasta juuni lõpus 136 miljonit eurot (2015. aasta lõpus 151 miljonit eurot). Residentidest äriühingute portfellide maht vähenes poolaastaga 117 miljonilt 104 miljoni euroni.

Äriühingute portfellide maht (mln eurodes)

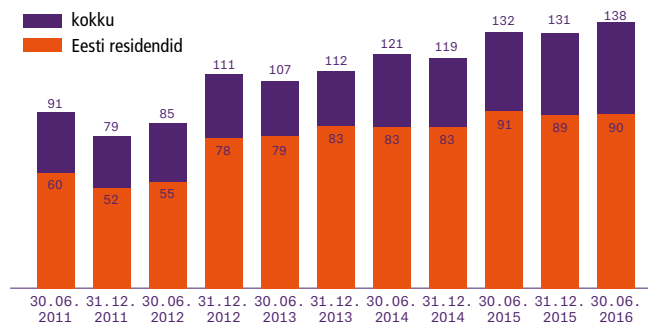

²⁷ Andmed portfellide valitsemise kohta hõlmavad kõiki turuosalisi Eestis, kes seda teenust pakuvad, sh nõustamist. Nende kliendid võivad olla nii Eestist kui ka välisriigist.

²⁸ Finantseerimisasutused hõlmavad siin kindlustusandjaid, pensionifonde, krediidiasutusi ja muid finantseerimisasutusi. Äriühingute alla kuuluvad ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühingud. Eraisikud hõlmavad lisaks ka mittetulundusühinguid. Valitsuse all arvestatakse ka riiklikke sotsiaalafonde.

Eraisikute portfelli maht suurenes esimese poolaastaga 131 miljonilt 138 miljoni euroni, sh residentidest eraisikute oma 89 miljonilt 90 miljoni euroni.

Eraisikute portfelli maht (mln eurodes)

PORTFELLIVALITSEJAD

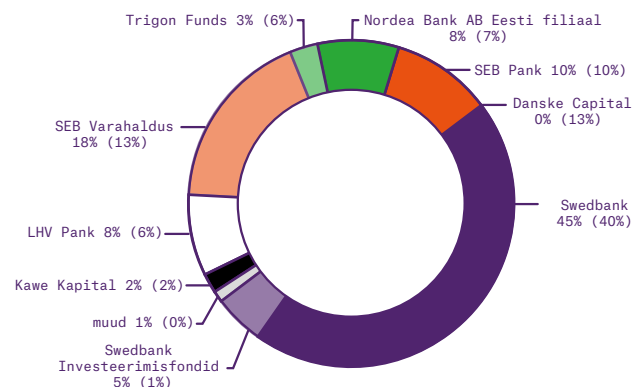
Danske Capital lõpetas portfelli valitsemise teenuse osutamise ning selle tulemusena jaotus tema 13% turuosa statistiliselt teiste teenuspakkujate vahel. Teiste turuosaliste valitsetavate varade maht eriti ei muutunud. Portfelli valitsemise suurim turuosa kuulus 2016. aasta juuni lõpus Swedbank grupi ettevõtetele ja see kasvas aastaga 41%-lt 50%-ni. SEB Bank grupi ettevõtete turuosa suurenes samal ajal 23%-lt 28%-ni. Neile järgnesid Nordea Bank AB Eesti filiaal ja LHV Pank, mõlemal on 8% turust.

Fondivalitsejate vaates oli kõige suurem portfelli valitsemise maht SEB Varahaldusel, kelle turuosa kasvas juuni lõpuks aasta võrdluses 37%-lt 64%-ni. Swedbank Investeeringufondidele kuulus 16% ja Trigon Fundsile 9% fondivalitsejate turust.

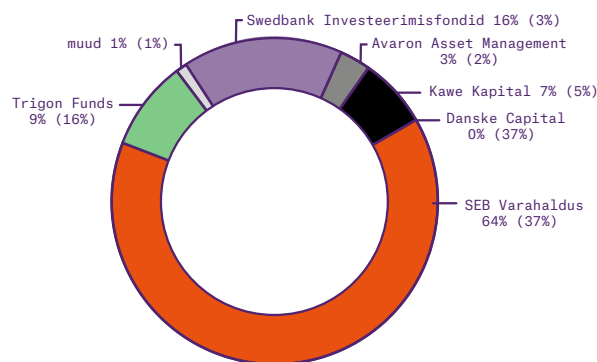
Pankade vaates valitseb suurimat portfelli Swedbank, kellele kuulus juuni lõpu seisuga 64% turust. Talle järgnevad SEB Pank (14%), Nordea Bank AB Eesti filiaal (11%) ja LHV Pank (11%).

2016. aasta juuni lõpu seisuga pakkusid portfelli valitsemise teenust vaid kaks investeerimisühingut: Cresco Väärtpaberid ja KIT Finance Europe.

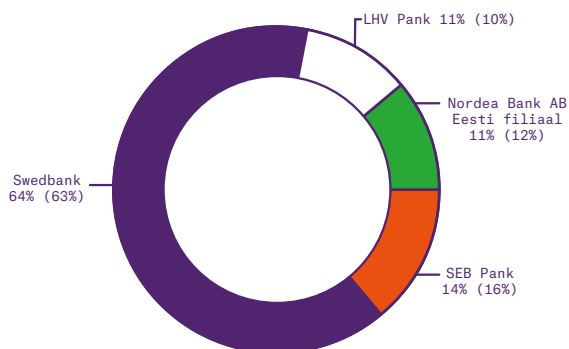
Portfelli valitsemise turuajaotus teenusepakkuja järgi juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

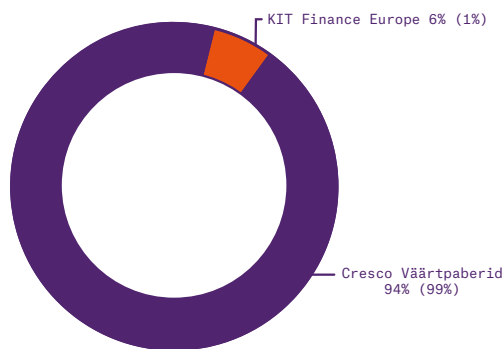
Portfelli valitsemise turuajaotus fondivalitsejate järgi juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Portfelli valitsemise turuajaotus krediidasutuste järgi juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Portfelli valitsemise turuajaotus investeerimisühingute järgi juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

8. Makseteenused

Turujaotus:

TavexWise	45%
Eurex Capital	30%

Teenuse maht:

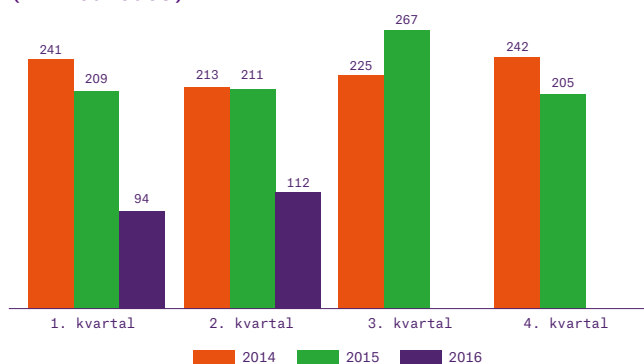
maksete maht 207 miljonit eurot

Eestis tegutses 2016. aasta juuni lõpu seisuga 12 makseasutust, nendest 5 erandiloo²⁹ alusel. Reaalselt vahendas esimesel poolaastal makseid 7 makseasutust.

Eesti makseasutuste vahendatud maksete maht vähenes esimesel poolaastal aasta võrdluses 51%, samas kui maksete arv kasvas 33%. Makseasutuste tehingute näitajad on loomult väga kõikuvad ning lisaks on turult üks osaline lahkunud.

Eesti makseasutused vahendasid 2016. aasta esimesel poolel makseid 207 miljoni euro ulatuses (aasta varem 420 miljoni euro väärtuses). Tänavu esimesel poolaastal tehti 1 568 050 makset (aasta varem 1 175 440 makset).

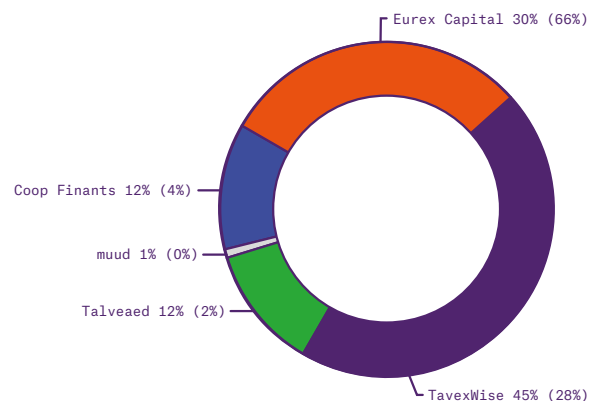
Makseasutuste vahendatud tehingute käive (mln eurodes)

2016. aasta alguses muutus makseteenuse turujaotus märkimisväärselt: hiljuti turule tulnud TavexWise'i turuosa suurenes aasta võrdluses maksete mahu järgi 28%-lt 45%-ni. Eurex Capitali turuosa aga vähenes, 66%-lt 30%-ni. Coop Finantsile (endine ETK Finants) kuuluv turuosa kasvas samal ajal 4%-lt 12%-ni.

Maksete arvu poolest kuulus aga suurim turuosa endiselt Coop Finantsile, kes vahendas 97% kõikidest maksetest.

Makseasutuste turujaotus 2016. aasta esimesel poolel vahendatud käibe järgi (sulgudes 2015. aasta esimene pool)

29 Erandiluba põhineb eranditel, mis tehakse e-raha teenuste osutajatele makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 12 põhjal.

9. Krediidiasutuste väljastatud laenud³⁰

Turujaotus:

Swedbank	39%
SEB Pank	23%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	19%

Eraisikutest kliente:

703 976 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

koondlaenuportfelli maht 17,3 miljardit eurot

LAENUPORTFELL

Krediidiasutuste väljastatud laenude jääk jätkas 2016. aasta esimesel poolel kasvumist. Krediidiasutuste Eesti laenuportfelli jääk suurenes poolaastaga 3% ehk 0,6 miljardi euro võrra, juuni lõpuks 17,3 miljardi euroni³¹. Laenu äriühingutele³² moodustasid 42% ja laenu eraisikutele³³ 43% kogu portfelli.

Suurim osa laenukasvust on tulnud finantseerimis-asutustelt, mille laenujääk kasvas esimesel poolaastal 584 miljoni euro võrra. Äriühingutele antud laenu jääk suurenes 265 miljoni euro võrra ja eraisikute oma 149 miljoni euro võrra. Valitsusele väljastatud laenu jääk aga vähenes, 25 miljoni euro võrra.

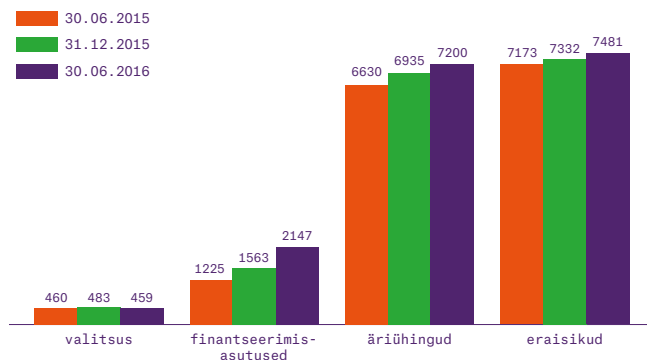
2016. aasta juuni lõpu seisuga oli eraisikutele väljastatud laenu 7,5 miljardi ja äriühingutele 7,2 miljardi euro ulatuses. Laenu finantseerimisasutustele³⁴ moodustasid 2,1 miljardit eurot ning laenu valitsusele³⁵ 459 miljonit eurot.

Eraisikutele väljastatud laenudest kasvas 2016. aasta esimesel poolel enim eluasemelaenu jääk: 122 miljoni euro võrra, juuni lõpuks 6,4 miljardi euroni.

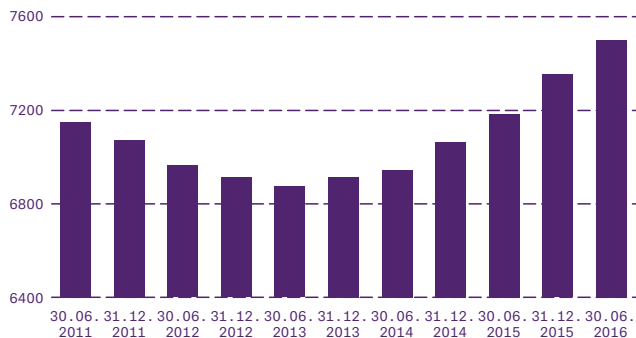
Tarbimisele suunatud laenu jääk kasvas samuti märkimisväärselt: poolaastaga 22 miljoni euro võrra, juuni lõpuks 438 miljonit euroni.

Õppelaenu jääk endiselt kahanes: esimese poolaastaga 11 miljoni euro võrra, juuni lõpuks 120 miljonit euroni.

Laenu jääk (mln eurodes)

Eraisikutele väljastatud laenu jääk (mln eurodes)

30 Laenu, mida on krediidiasutused väljastanud Eestis.

31 Krediidiasutustest väljastatud laenu kogumaht kasvas tegelikult 6%, ent see sisaldas ühe turuosalise kontsernisest laenu (umbes 0,4 miljardit eurot).

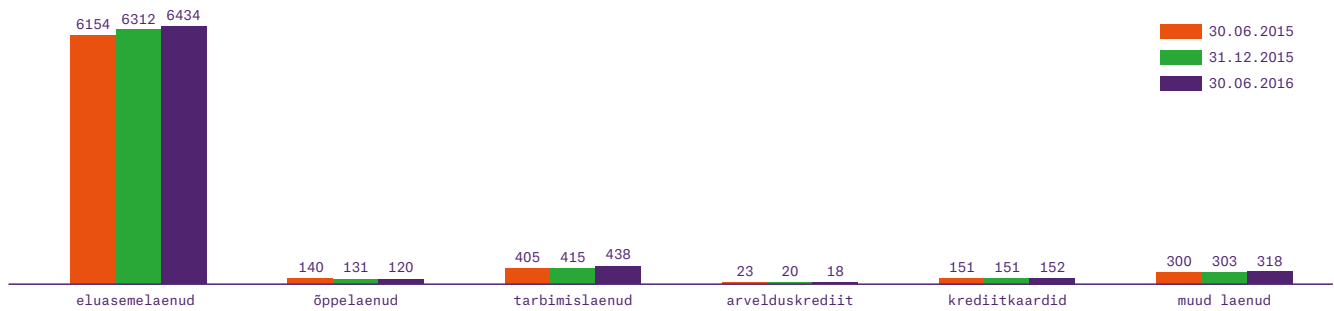
32 Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

33 Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

34 Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

35 Valitsus koosneb keskvalitsusest, kohalikest omavalitsusest, riiklikust sotsiaalkindlustusfondist ja muust eelarvevälisest fondist.

Eraisikute laenude jääk (mln eurodes)

ERAIKUTELE ANTUD LAENUD

Eraisikute laenukoormust mõjutasid 2016. aasta esimesel poolel kõige enam eluasemelaenuid ja tarbimislaenuid. Keskmine eluasemelaenude jääk kasvas 407 euro võrra, aga tarbimislaenude oma kahanes, 166 euro võrra. Teiste laenu liikide keskmise jäägi muutus oli väiksem.

Eluasemelaenude keskmine jääk kasvas esimese poolaastaga 37 892 eurolt 38 299 euroni. Õppelaenude keskmine jääk suurenes samal ajal 2219 eurolt 2227 euroni. Tarbimislaenude keskmine jääk vähenes, 2425 eurolt 2259 euroni, ja arvelduskrediidi oma samuti, 282 eurolt 250 euroni. Krediitkaartide keskmine jääk kahanes veidi vähem, 794 eurolt 791 euroni. Muude laenude³⁶ keskmine jääk suurenes, 13 24 eurolt 14 261 euroni. Muude laenude keskmine jääk on niivõrd suur seetõttu, et neid laene võetakse ka äritegevuse rahastamiseks.

Kõigi laenu liikide lepingute arv on suurenenud, v.a õppelaenude oma. Eraisikutega sõlmitud eluasemelaenu lepingute arv oli 2016. aasta juuni lõpus läbi aegade suurim: 168 001 (2015. aasta lõpus 166 577). Õppelaenulepinguid oli sõlmitud 54 049 (2015. aasta lõpus 59 182), tarbimislaenu lepinguid 193 660 (2015. aasta lõpus 171 160), arvelduskrediidi lepinguid 73 320 (2015. aasta lõpus 70 786), krediitkaardi lepinguid 192 648 (2015. aasta lõpus 190 174) ning muid laenulepinguid 22 298 (2015. aasta lõpus 22 211).

PANGALAENUDE TURU JAOTUS

Eesti laenu turg oli 2016. aasta esimesel poolel endiselt jaotatud peamiselt nelja suure krediitiasutuse vahel, kellele kuulus kokku 89% laenu turust. Suurim turuosa on Swedbankil (39% kogu laenu portfelist), talle järgneb SEB Pank (23%). Nordea Bank AB Eesti filiaali laenu portfelli jääk on suurenenud, mistõttu kasvas ka tema turuosa, 18%-lt 19%-ni. Danske Bank A/S Eesti filiaal katab 8% laenu turust.

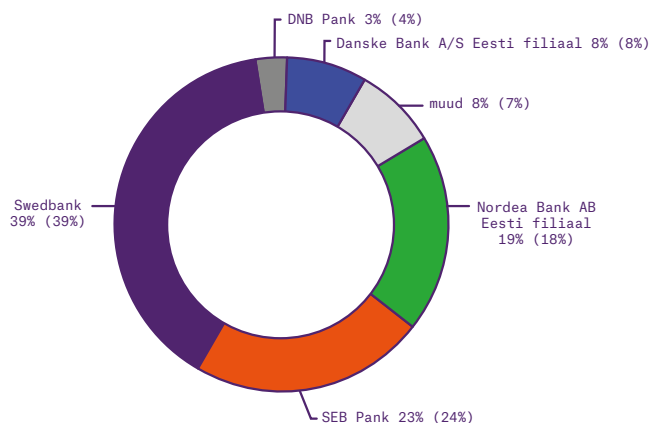
Ülejäänud 11% turust jagavad omavahel 12 panka, kellest on suurima, 3% turuosa DNB Pank.

Eraisikute laenude keskmine jääk (eurodes)

	30.06.2015	31.12.2015	30.06.2016
Eluasemelaenuid	37 386	37 892	38 299
Õppelaenuid	2227	2219	2227
Tarbimislaenuid	2369	2425	2259
Arvelduskrediit	277	282	250
Krediitkaardid	779	794	791
Muud laenuid	13 260	13 624	14 261

9. Krediitiasutuste väljastatud laenuid

Pangalaenude turu jaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

36 Eraisikud ja mittetulundusühingud võtavad muid laene muu hulgas väärtpaberite soetamiseks ning äritegevuse alustamiseks ja laiendamiseks.

Valitsuse laenude turujaotus on mõningal määral muutunud. Valitsusele väljastatud laenude jääk on kasvanud Danske Bank A/S Eesti filiaalis ning vähenenud SEB Pangas ja Nordea Bank AB Eesti filiaalis. See on mõjutanud ka nende turuosa. 2016. aasta juuni lõpu seisuga oli valitsusele andnud kõige rohkem laene Danske Bank A/S Eesti filiaal, kelle turuosa kasvas aasta võrdluses 23%-lt 32%-ni. Nordea Bank AB Eesti filiaali ja SEB Panga turuosa aga kahanes, vastavalt 17%-lt 13%-ni ja 21%-lt 17%-ni. Swedbankile kuulus juuni lõpus 30% valitsusele väljastatud laenudest.

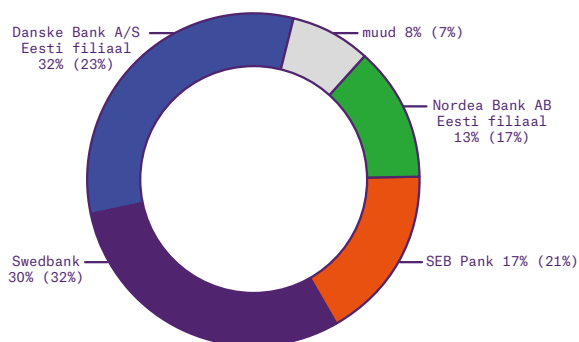
Finantseerimisasutuste laenude turujaotus on aasta jooksul samuti muutunud. Nii Nordea Bank AB Eesti filiaali kui ka Swedbanki laenude jääk on suurenenud, mille

tulemusel kasvasid nende turuosad vastavalt 25%-lt 36%-ni ja 25%-lt 30%-ni.

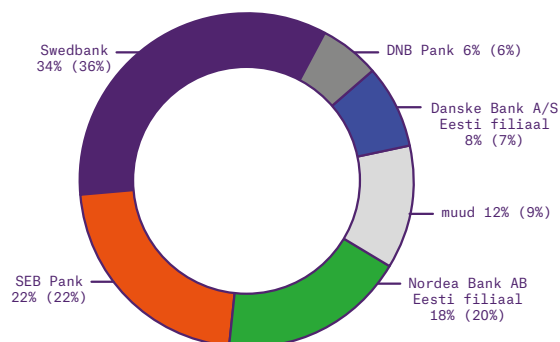
Äriühingute laenude jääk on suurenenud kõige enam OP Corporate Bank plc Eesti filiaalis (endine Pohjola Bank plc Eesti filiaal), Danske Bank Eesti filiaalis ja Swedbankis. Selle tulemusena kasvas OP Corporate Bank plc Eesti filiaali turuosa 2%-lt 4%-ni ja Danske Bank A/S Eesti filiaali oma 7%-lt 8%-ni. Kuigi Swedbanki äri-laenude jääk on kasvanud, on see siiski jäänud aeglasemaks kui teistel pankadel, mistõttu kahanes Swedbanki turuosa 36%-lt 34%-ni.

Suurim osa eraisikutele kuuluvate laenude järgist on endiselt koondunud Swedbanki (46%) ja SEB Panka (26%).

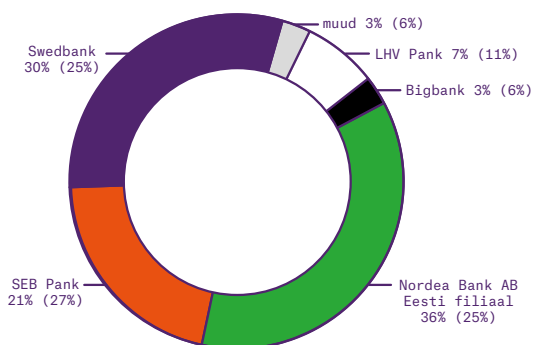
Valitsuse laenude turu jaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

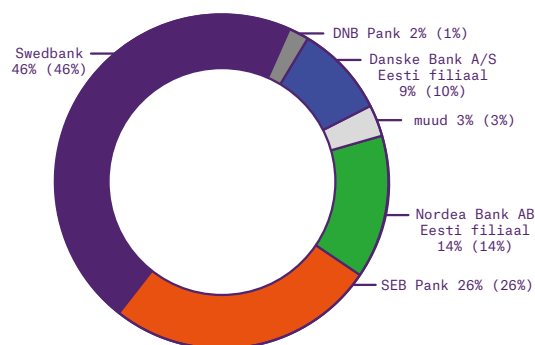
Äriühingute laenude turu jaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Finantseerimisasutuste laenude turu jaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Eraisikute laenude turu jaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

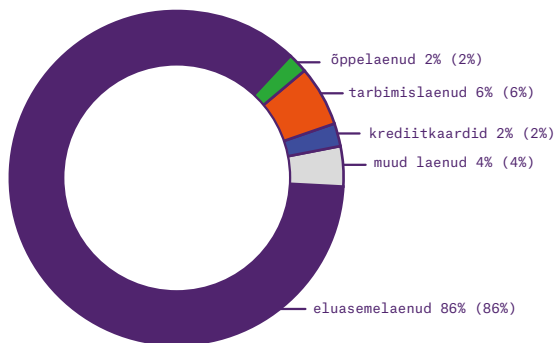

Laenu liikide vaates ei ole eraisikutele väljastatud laenu jaotus eriti muutunud. Enamik eraisikutele antud laenudest on eluasemelaenu: 2016. aasta juuni lõpu seisuga 86% kogu laenujäägist ehk 6,4 miljardit eurot. Igapäevaste kulutustega seotud laenu hulgas (tarbimislaenu, krediitkaartide kasutusel olev limiit, arvelduskrediit) on aga suurenenud tarbimislaenu osa-

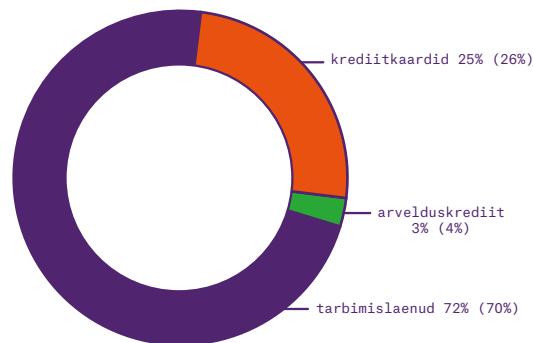
kaal, 70%-lt 72%-ni. Igapäevase tarbimisega seotud laenu oli 2016. aasta juuni lõpuks antud kokku 0,6 miljardi euro ulatuses.

Eraisikute laenu turg on väga koondunud: ligikaudu pool turust kuulub 2016. aasta juuni lõpu seisuga Swedbankile, ülejäänud jaotatakse omavahel peamiselt SEB Pank, Danske Bank A/S Eesti filiaal ja Nordea Bank AB Eesti filiaal.

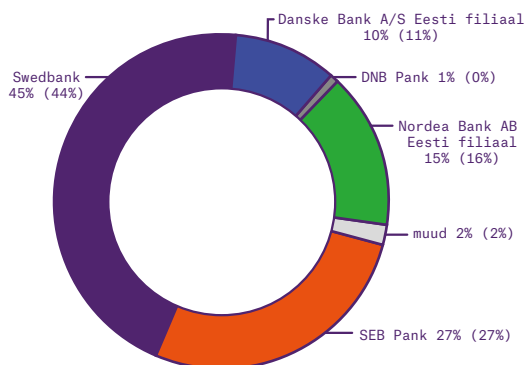
Eraisikute laenu jaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

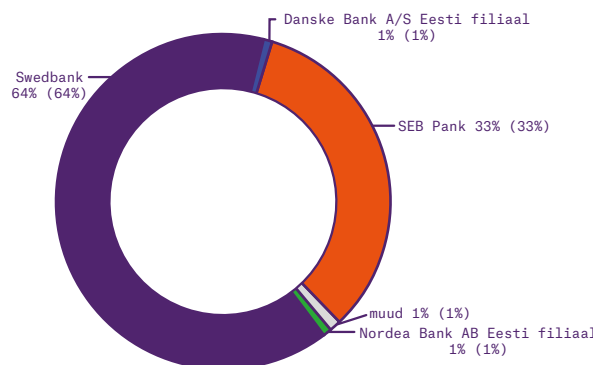
Igapäevase tarbimisega seotud laenu jaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

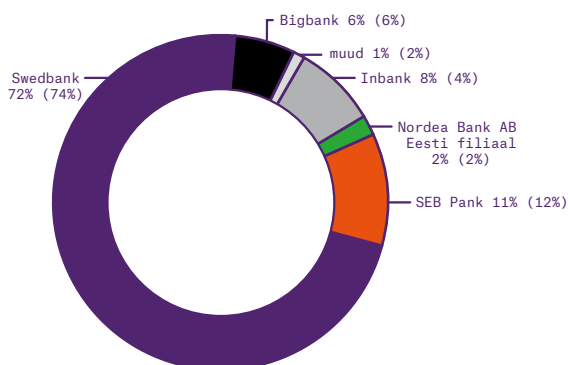
Eraisikute eluasemelaenu turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

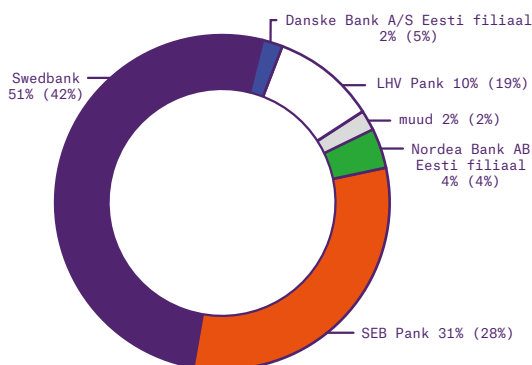
Eraisikute õppelaenu turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Eraisikute tarbimislaenu turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

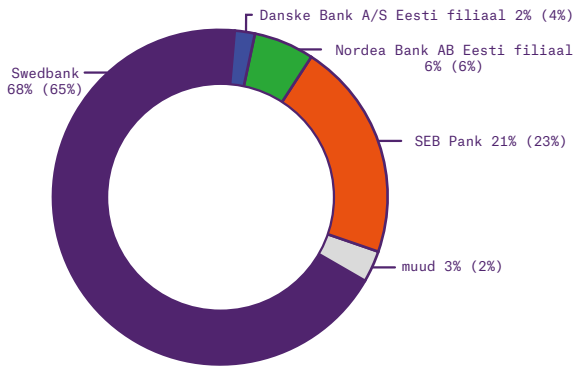

Eraisikute arvelduskrediidi turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

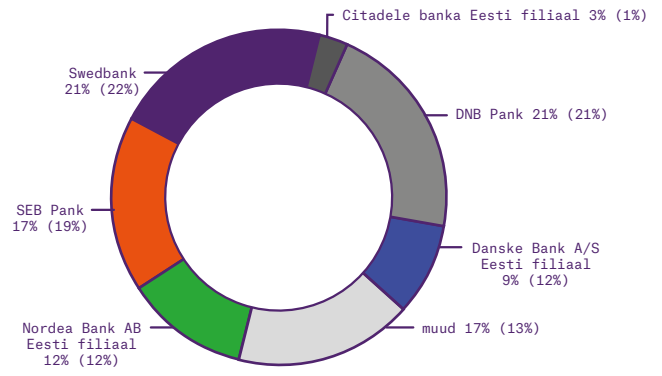

Eraisikute krediitkaartide turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Eraisikute muude laenude turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

10. Krediidiandjate väljastatud laenud

Turujaotus:

Swedbank Liising	25%
Nordea Finance Estonia	22%
SEB Liising	20%

Eraisikutest kliente:

403 549 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

koondlaenuportfelli maht 682 miljonit eurot

2016. aasta juuni lõpu seisuga oli krediidiandja tegevusluba 39 ettevõttel. Lisaks neile tegutses 11 krediidiastutustega seotud ettevõtet. Sel hetkel oli veel menetluses 16 ettevõtte taotlus. Suurimate laenuportfellidega krediidiandjad on juba tegevusloa saanud.

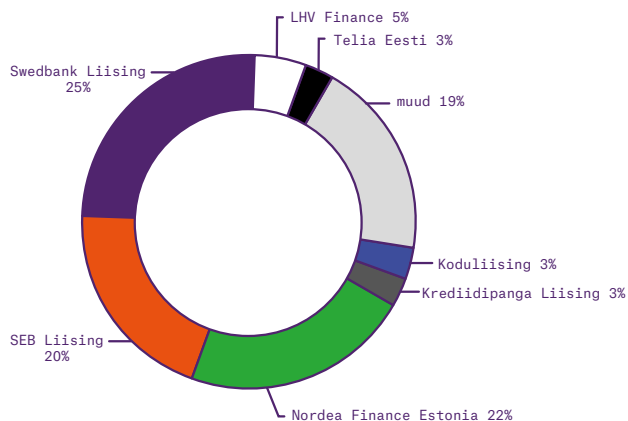
Tegevusluba omavate ja erandi alusel tegutsevate krediidiandjate laenuportfelli jääk oli 2016. aasta juuni lõpu seisuga 682 miljonit eurot. Suurima osa ehk 79% sellest olid väljastanud krediidiastutustega seotud ettevõtted ning 72% suurpankade tütaretevõtted: Swedbank Liising, Nordea

Finance Estonia, SEB Liising ja LHV Finance. Ülejäänud ehk 21% turust on katnud krediidiandjad, kes ei ole krediidiastutustega seotud. Nende hulgas on suurim turuosa Telia Eestil (3%), talle järgnevad Koduliising ja Coop Finants.

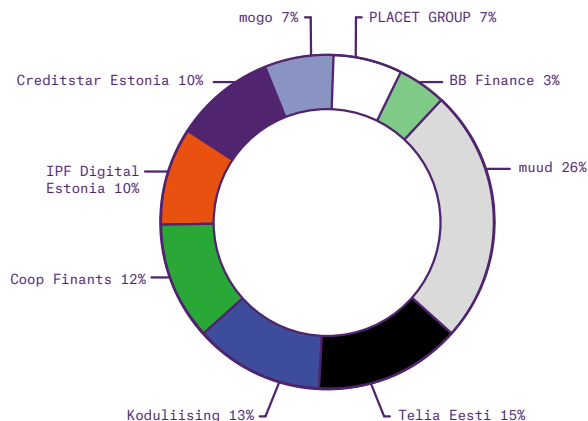
Tegevusluba omavad krediidiandjad olid 2016. aasta juuni lõpuks sõlminud 403 549 lepingut, millest kuulusid 28% krediidiastutustega seotud ettevõtetetele.

Keskmise laenulepingu väärtus oli seega 2016. aasta juuni lõpus krediidiastutustega seotud ettevõtetel 4817 eurot ja teistel krediidiandjatel 491 eurot.

Krediidiandjate turujaotus laenuportfelli jäägi alusel juuni lõpu 2016 seisuga

Krediidiastutustega mitteseotud krediidiandjate turujaotus laenuportfelli jäägi alusel juuni lõpu 2016 seisuga

11. Hoiustamine³⁷

Turujaotus:

Swedbank	48%
SEB Pank	23%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	10%

Kliente:

2 615 473 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

hoiuste kogumaht 16 miljardit eurot

HOIUSTE JÄÄK

Eesti pankades olevate hoiuste jääk kasvas 2016. aasta esimesel poolel 2,9% ehk 458 miljoni euro võrra, juuni lõpuks 16 miljardi euroni. Nõudmiseni ja üleõhoiused moodustavad 12,8 miljardit eurot, tähtajalised ja säästuhoiused 3,1 miljardit eurot ning muud hoiused (sh investeerimishoiused) 0,1 miljardit eurot. Seega vaid 19% rahast oli paigutatud kindla tähtajaga hoiustele. Kuna intressimäärad on endiselt madalad, suurenes nõudmiseni ja üleõhoiuste osakaal, aasta võrdluses 77%-lt 80%-ni. Tähtajaliste ja säästuhoiuste osakaal samal ajal vähenes, 22%-lt 19%-ni.

Suurim osa hoiustest kuulub äriühingutele³⁸: 6,6 miljardit eurot ehk 42% kogu hoiuste jäägist. Enamik ehk 90% äriühingute hoiustest on nõudmiseni ja üleõhoiused, kokku

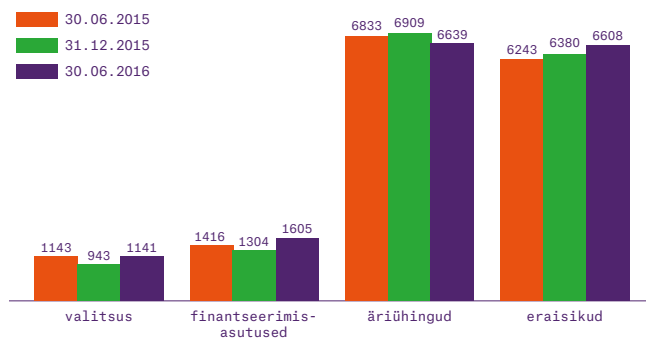
6 miljardit eurot, ning ülejäänud 10% tähtajalised ja säästuhoiused.

Eraisikutele³⁹ kuulub samuti 6,6 miljardi euro väärtuses hoiuseid ehk 41% hoiuste jäägist. Suurema osa neist moodustavad samuti nõudmiseni ja üleõhoiused: 4,6 miljardit eurot ehk 70% kõigist eraisikute hoiustest. Tähtajaliste ja säästuhoiuste osakaal on 29%, kokku 1,9 miljardit eurot, ning investeerimis- ja muud hoiuseid on 0,1 miljardi euro väärtuses.

Finantseerimisasutuste⁴⁰ ja valitsuse hoiuste jääk oli 2016. aasta juuni lõpus vastavalt 1,6 miljardit ja 1,1 miljardit eurot.

Mitteresidentide hoiuste osakaal on aasta jooksul vähenenud, 19%-lt 15%-ni.

Hoiuste maht (mln eurodes)

37 Andmed hõlmavad kõigi Eestis tegutsevate krediitiasutuste ja välisriikide Eesti filiaalide hoiuseid, ehk nii Eesti residentide kui ka mitteresidentide hoiuseid. Andmed ei sisalda hoiuseid, mis on avatud Eesti krediitiasutuste välisriikide filiaalides.

38 Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

39 Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

40 Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

PANGAHOIUSTE TURU JAOTUS

Hoiuste jääk kasvas 2016. aasta esimesel poolel suuresti Swedbanki ja SEB Panga toel, mille tulemusena nende turuosad suurenesid, vastavalt 45%-lt 48%-ni ja 21%-lt 23%-ni. Swedbank on siiski enamiku kliendirühmade vaates endiselt tululiider.

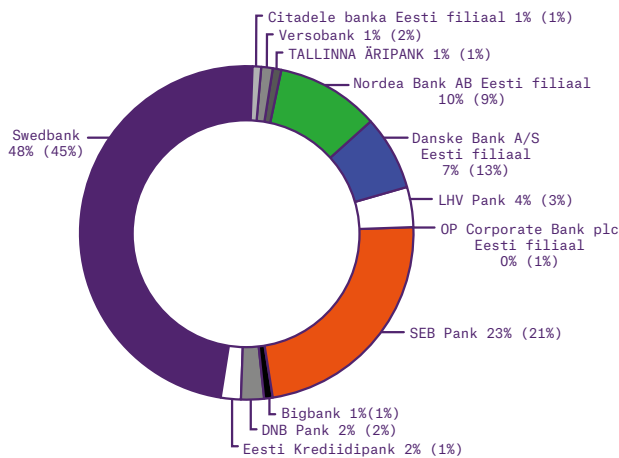
Nordea Bank AB Eesti filiaali turuosa on kasvanud 9%-lt 10%-ni. Danske Bank A/S Eesti filiaali turuosa on aga vähenenud, 13%-lt 7%-ni.

Valitsuse hoiuste turust kuulub suurim osa SEB Pangale (31% hoiuste jäägist), talle järgnevad Nordea Bank AB Eesti filiaal (20%) ja Swedbank (19%).

Finantseerimisasutuste hoiuste puhul on suurenenud SEB Pangas deponeeritud summad, mistõttu on panga turuosa kasvanud, 13%-lt 26%-ni. Suurim turuosa kuulub siiski endiselt Swedbankile, kuigi see on aasta võrdluses vähenenud, 52%-lt 43%-ni.

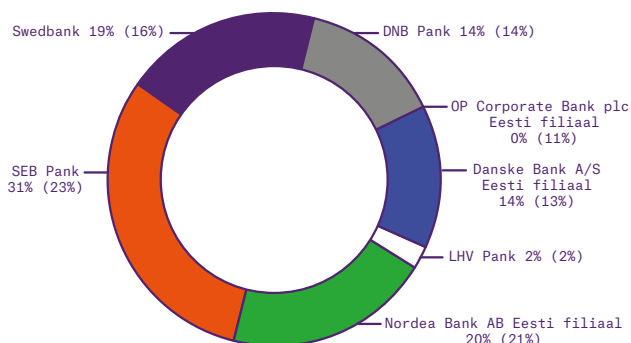
Äriühingute hoiuste turul jätkus 2016. aasta esimesel poolel ümberjaotus. Mitme panga turuosa on suurenenud: Nordea Bank AB Eesti filiaali oma 9%-lt 11%-ni ja LHV Panga oma 3%-lt 5%-ni. Äriühingute hoiuste jääk on aga enim kasvanud Swedbankis, mille tulemusena on tema turuosa suurenenud 41%-lt 46%-ni. Äriühingute hoiuste jääk aga vähenes esimesel poolaastal enim Danske Bank A/S Eesti filiaalis, kuna panga majandusstrateegia on muutunud. Selle tulemusena kahanes panga turuosa aasta võrdluses 18%-lt 8%-ni.

Hoiuste turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

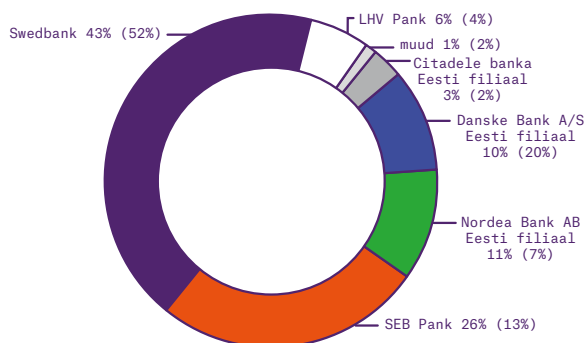

Eraisikute hoiuste jääk on kasvanud samuti enim Swedbankis ning panga turuosa on seega suurenenud, 54%-lt 55%-ni. Danske Bank A/S Eesti filiaali turuosa on vähenenud, 6%-lt 4%-ni. SEB Panga turuosa on olnud muutumatu, 23% juures.

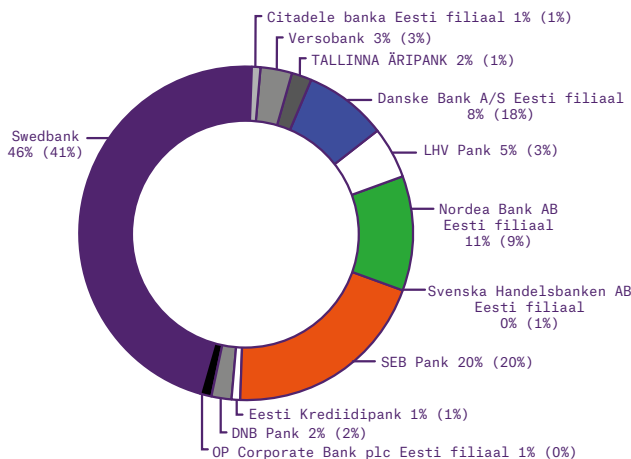
Valitsuse hoiuste turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

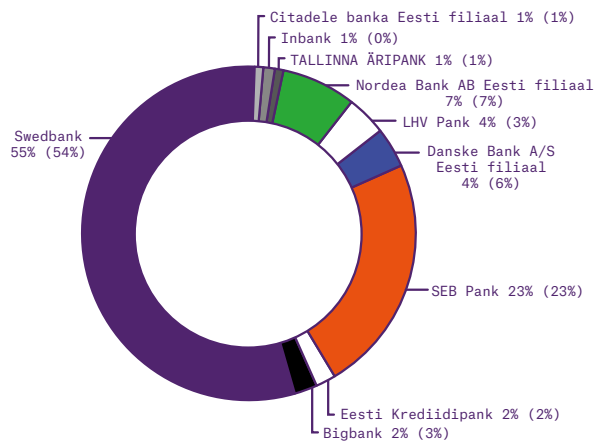
Finantseerimisasutuste hoiuste turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Äriühingute hoiuste turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

Eraisikute hoiuste turujaotus juuni lõpu 2016 seisuga (sulgudes juuni lõpp 2015)

HOIUSTE ARV JA SUURUS

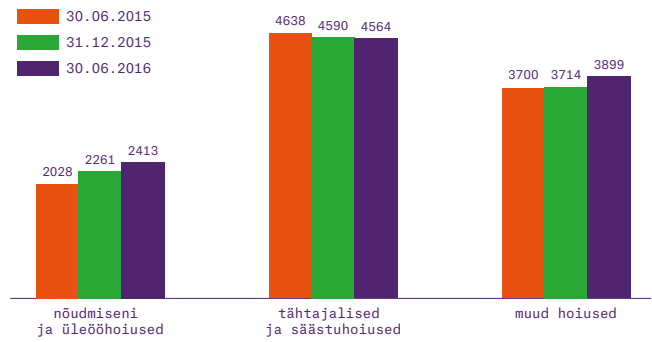
Hoiuselepingute arv 2016. aasta esimesel poolel vähenes: nõudmiseni ja üleööhoiuste oma ligi 1800 võrra, tähtajaliste ja säästuhoiuste oma 8600 võrra ning muude hoiuste oma 3000 võrra.

Kehtivate hoiuselepingute arv⁴¹ 30. juuni 2016 seisuga:

• nõudmiseni ja üleööhoiused	2 169 000
sh eraisikute omad	1 915 000
• tähtajalised ja säästuhoiused	426 000
sh eraisikute omad	418 000
• investeerimis- ja muud hoiused	21 000
sh eraisikute omad	20 000

Eraisikute nõudmiseni ja üleööhoiuste keskmine suurus oli 2016. aasta juuni lõpus 2413 eurot (2015. aasta lõpus 2261 eurot), tähtajaliste ja säästuhoiuste oma 4564 eurot (2015. aasta lõpus 4590 eurot) ning investeerimis- ja muude hoiuste oma 3899 eurot (2015. aasta lõpus 3714 eurot).

Eraisikute hoiuste keskmine jääk (eurodes)

41 Hoiused, millel on rahaline jääk.